

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

NR 16 • 23. SEPTEMBER 2009

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA HÄÄLEKANDJA, ASUTATUD 1925. AASTAL

Konkurentsivõimelisimateks osutusid ettevõtted, kes on kriisis käibe säilitanud

▲ President Toomas Hendrik Ilves andmas Eesti Konkurentsivõimelisim Ettevõtte 2009 auhinda üle Mazeikiu Nafta Trading House juhile Tõnu Äärole.

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda ja Eesti Tööandjate Keskliidu koostatavas Konkurentsivõime Edetabelis sai tiitli Eesti Konkurentsivõimelisim Ettevõtte 2009 vedelkütuse müügiga tegelev **Mazeikiu Nafta Trading House OÜ**, kes osutus ka kõige konkurentsivõimelisemaks kaubandusettevõtteks. Sel aastal kolmandat korda koostatavas väike- ja keskettevõtete arvestuses saavutas esikoha ehitusettevõtte **Riverside OÜ**. Lisaks selgitati kõige konkurentsivõimelisemad ettevõtted kaheksas majandustegevusalas: konkurentsivõimelisim tööstus- ja energeetikaettevõtte – **BLRT Grupp AS**, konkurentsivõimelisim toiduainetööstuse ettevõtte – **A. Le Coq AS**, konkurentsivõimelisim ehitusettevõtte – **Merko Ehitus AS**, konkurentsivõimelisim side-, kommunikatsiooni- ja IT-ettevõtte – **Eesti Telekom AS**, konkurentsivõimelisim äriteenindus- ja kinnisvaraettevõtte – **EKE Invest AS**, konku-

rentsivõimelisim finantsvahendusettevõtte – **Swedbank AS**, konkurentsivõimelisim teenindusettevõtte – **Tallinna Vesi AS**, konkurentsivõimelisim transpordi- ja logistikaettevõtte – **Tallink Grupp AS**.

Ettevõttese Arendamise Sihtasutuse (EAS) poolt väljaantav Ettevõttese Auhind 2009 läks **VKG Oiliile**, kes pälvis ka tiitli Eksportöör 2009.

Swedbanki eriauhinna Parim kohtaneja 2009 pälvis **Webmedia AS**, millega Swedbank soovis tõsta esile ettevõtet, kes on hästi kohanenud muutunud keskkonnaga ning leidnud keerulistele aegadele vaatamata võimalusi oma äri kasvatamiseks.

► Kogu info ettevõtluskonkursside ja tulemuste kohta leiab veebilehelt www.konkurents.ee. Kojas on saadaval ka mahukas trükis „Eesti parimad ettevõtted 2009“, mis sisaldab kogu infot auhinna-nominentidest.

TÄNA LEHES:

► Pakendiaktsiisiseaduse muudatustest

► Makse- ja e-rahaasutustest – mis need on?

► Eesti elanike ettevõtlikkusest

► Eesti ettevõtete võimalustest osaleda rahvusvahelistes arengukoostööhangetes

Iga liige loeb! | www.koda.ee

- ▲ Konkurentsivõime edetabeli konkurs on andnud suurepärase võimaluse hinnata sadade ettevõtete käekäiku ja seeläbi ka majanduse üldist arengut. Pildil 2009. aasta konkurentsivõimelisimate ettevõtete esindajad koos Eesti Vabariigi Presidendi, peaministri, Riigikogu esimehe, majandusministri ja korraldajatega.
- ▶ Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse poolt väljaantav Ettevõtluse Auhind 2009 läks VKG Oilile, kes pälvis ka tiitli Eksportöör 2009. Pildil presidendilt auhinda vastu võtmas VKG Oili juhatuse esimees Nikolai Petrovitš.
- ▼ „Ka majanduse jaoks kõige raskematel aegadel on Eestis ettevõtteid ja ettevõtjaid, kes kõigele vaatamata hästi hakkama saavad ja usuvad tulevikku”, ütles president Toomas Hendrik Ilves ettevõtluskonkursside auhinnaõhtul Estonia Kontserdisaalis. Samuti rõhutas ta, et ka ettevõtjatest sõltub, milline on Eesti majandus homme, aasta pärast ja kümne aasta pärast.
- ▲ Võitjate laud: vasakult Taavi Kotka – Swedbanki eriauhinna Parim kohaneja 2009 võitja Webmedia ASi juht; Margus Potisepp – Parim õpilasfirma 2009 tiitli võitja Roheline Jälg esindaja; Allar Korjas – EASi ekspordidivisjoni direktor; Priit Koff – Konkurentsivõimelisima teenindusettevõtte 2009 tiitli pälvinud Tallinna Vee kommunikatsioonijuht.

TOOMAS LUMAN
Juhatusesimees

Ettevõtted vajavad täna rohkem kui kunagi varem hästi ja lihtsalt toimivat majanduskeskkonda

Austatud härra president, Riigikogu esinaine, ministrid, ekstsellentsid, daamid ja härrad, head ettevõtjad!

Viimased seitse aastat on ettevõtlusauhindade gala olnud pidupäev, koht, kus jagatakse tunnustust ja tänusõnu möödunud aasta edukamatele. Ka sel aastal on meil korraldajatenähtav põhjust olla rahul, et nii palju ettevõtteid on vastanud kutsele mõõta nende konkurentsivõimelisust. Vahe on ehk vaid selles, et 2008. aasta majandustulemuste põhjal on ettevõtete käivete, kasumite ja investeeringute kasvud varasemast tagasihoidlikumad.

Täna on ehk aktuaalsemgi kui kõikidel varasematel aastatel rõhutada, et konkurentsivõime põhifaktoriks on võime genereerida tulu ettevõttevahelises majanduslikus võistluses. Kriisis, kus tarbija pigem säästab kui kulutab ning 70 protsenti ettevõtjatest kurdab ennekõike nõudluse puudumise üle, on käibe säilitaminegi raske ülesanne. Need, keda täna tunnustame, on selle ülesandega hakkama saanud.

Eelmise nädala meedia pühendas ennast globaalse majanduskriisi esimese aastapäeva tähistamiseks

ja põhjuste ja mõjude analüüsile. Püütakse leida süüdlasi ja ennustada paremate aegade saabumise algust. Ka laia maailma meediaväljaanded on taasavastanud kunagised Balti ja Ida-Euroopa riigid ning meie tänase käekäigu. Ainult et kommentaaride sisu on varasemast nukrama tooniga.

Abiks pole ka äsja avaldatud riikide konkurentsivõime edetabel ja äritegemise lihtsuse võrdlus. Eestile juba traditsiooniks saanud langemine riikide võrdluses paar kohta ei paista isegi siseriiklikult enam kedagi üllatavat ega ka huvitavat. Metoodikast või mujalt leitakse alati sobiv põhjus, miks me ei edenenud. Ettevõtjate poolelt vaadates oleks meil aga täna hädasti vaja maailmale saata positiivseid signaale Eesti ärikeskkonna atraktiivsusest ja elujõulisusest.

Jah, meil on e-valitsus ja enam kiiremini poleks võimalik äriühingut asutada ning samuti uus töölepinguseadus. Aga kas meil on ka teadmispõhise majanduse jaoks vajaminevaid kompetentse andev haridussüsteem, efektiivsed omavalitsused ja jätkusuutlik tervishoid?

Samal ajal aga tuleks minu arvates siiski kõigele vaatamata valitsusele

kiitust avaldada, sest Eesti on olnud tõesti Euroopas üks edukamaid riike avaliku sektori kulude tasakaalu viimisel. Kuid me ei vaja eurot lihtsalt sellepärast, et saada eurot ja loomulikult ei saa väita, nagu paljud väidavad, et kui me eurot ei saa, siis kõik need pingutused euro nimel on olnud asjatud. Ei ole olnud asjatud, sest ega me ju ei pinguta ainult euro nimel, vaid ka selle nimel, et riik lihtsalt ei ole võimeline sellises majandusolukorras nii suuri kulusid katma kui on olnud parematel aastatel. Niisamuti ettevõtjad ja üksikisikud. See, mis vast ettevõtjatele muret teeb, ei ole mitte niivõrd see, et riik ei pinguta, kuivõrd see, et majanduses kahjuks ei ole olulise tähendusega mitte protsess, vaid resultaat. Ja kui me juba nõnda palju pingutanud oleme, siis oleks hädatarvilik veel pingutada see natuke, et me ikkagi euro saaksime. Vastasel juhul oleks see nagu maratonijooks, kus me läbime ainult 40 kilomeetrit ja viimane pingutus jääb tegemata. Ei saa öelda, et sportlikus mõttes oli see 40 kilomeetri jooksmine mõttetu, kindlasti andis see sportlastele ja vaatajatele midagi, kuid kahjuks teoreetilist võimalust pjedestaalile tõusta see ei andnud.

Eesti ettevõtted vajavad täna rohkem kui kunagi varem hästi ja lihtsalt

toimivat majanduskeskkonda. Majanduskasvu taastamine eeldab uusi töökohti ja investeeringuid. Peame

Eesti ettevõtted vajavad täna rohkem kui kunagi varem hästi ja lihtsalt toimivat majanduskeskkonda. Majanduskasvu taastamine eeldab uusi töökohti ja investeeringuid.

Peame suutma veenda nii koduseid kui välismaiseid investoreid, et Eesti majandusel on potentsiaali ja kasvuvõimalusi ning inimesed ja tingimused äri ajamiseks on rahvusvaheliselt konkurentsivõimelised.

suutma veenda nii koduseid kui välismaiseid investoreid, et Eesti majandusel on potentsiaali ja kasvuvõimalusi ning inimesed ja tingimused äri ajamiseks on rahvusvaheliselt konkurentsivõimelised.

Meie ettevõtete konkurentsivõime mõõtmise matemaatiliseks eelduseks on, et majandusnäitajad oleks plussmärgiga – kasvuga. Kangesti tahaks, et ka tuleval aastal oleks, mida mõõta ja kellelt mõõtu võtta.

Soovin Teile kõigile edu!

Sisukord

Toomas Lumani kõne	
Ettevõtted vajavad täna rohkem kui kunagi varem hästi ja lihtsalt toimivat majanduskeskkonda	3
Seadusandlus	
Kavandatakse pakendiaktsiisi seaduse muudatusi	5
Makseasutused ja e-raha asutused	6
Koja gallupid	7
Eesti Konjunktuuriinstituut	
Maailma majandusfoorum avaldas riikide konkurentsi võime edetabeli – Eesti on 35. kohal	8
Välisministeerium vastab	
Millised on Eesti ettevõtete võimalused osaleda rahvusvahelistes arengukoostöö hangetes?	8
Ettevõtlus	
Kui ettevõtlikud me oleme?	10
Ülikoolide tugi ettevõtetele	11
Innovatsiooniveerg	
Kas leiutis ongi innovatsioon?	12
Tervise Arengu Instituut	
Tervist edendavate töökohtade võrgustik Eestis	13
Etikett	
Riietus töö ja kodus	14
Euroopa Liit	
Paljud EL kaubanduskojad ei usu, et teenuste direktiiv saab tähtjaks realselt ülevõetud	16
Euroopa uudised	
EL revideerib olmeelektronika müügiga tegelevaid veebilehekülgi	17
Teated	17
Liikmelt liikmele	24
Riigihanketeated	25
Koostööpakkumised	25
Uued liikmed	26

Kalender

28. september	Seminar „Maksumuudatused, aktuaalteemad ja uuemad kohtulahendid” Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Kati Krass • Tel: 443 0989 • E-post: kati@koda.ee
29. september	Seminar „Muudatused ehitusseaduses” Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Toomas Hansson • Tel: 744 2196 • E-post: toomas@koda.ee
30. september	Venekeelne seminar „Olulisemad muudatused uues töölepinguseaduses” Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Kati Krass • Tel: 443 0989 • E-post: kati@koda.ee
1. oktoober	Venekeelne seminar Jõhvis „Uus Töölepinguseadus – lühidalt olulisest” Kaubanduskoja Jõhvi esinduses (Pargi 27, Jõhvi) Margus Ilmjärv • Tel: 337 4950 • E-post: margus@koda.ee
2. oktoober	Venekeelne seminar Narvas „Uus Töölepinguseadus – lühidalt olulisest” (Kerese 20, Narva) Margus Ilmjärv • Tel: 337 4950 • E-post: margus@koda.ee
6. oktoober	Seminar „Uuest töölepingu seadusest raamatupidajatele Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Toomas Hansson • Tel: 744 2196 • E-post: toomas@koda.ee
7. oktoobril	Seminar „Tark maksumaksja” Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Toomas Hansson • Tel: 744 2196 • E-post: toomas@koda.ee
8. oktoober	Tallinna ettevõtluspäeva raames läbiviidav seminar „Väliskaubanduse rahastamine” Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Marju Männik • Tel: 604 0079 • E-post: marju.mannik@koda.ee
13. oktoober	Messikoolitus Tallinnas (venekeelne) Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Liis Lehesalu • Tel: 604 0081 • E-post: liis@koda.ee
15. oktoober	Seminar „Soome äripartnerina – mina Sulle, Sina mulle” Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Eva Maran • Tel: 604 0083 • E-post: eva@koda.ee
15. oktoober	Heli Raidve loengusari „Põhjalikult uuest Töölepinguseadusest” 1. päev Töölepingu sõlmimine Hotellis Dzingel (Männiku tee 89, Tallinn) Kati Krass • Tel: 443 0989 • E-post: kati@koda.ee
22. oktoober	Heli Raidve loengusari „Põhjalikult uuest Töölepinguseadusest” 2. päev – Töö- ja puhkeaeg Hotellis Dzingel (Männiku tee 89, Tallinn) Kati Krass • Tel: 443 0989 • E-post: kati@koda.ee
29. oktoober	Heli Raidve loengusari „Põhjalikult uuest Töölepinguseadusest” 3. päev – Lepingu ülesütlemine Hotellis Dzingel (Männiku tee 89, Tallinn) Kati Krass • Tel: 443 0989 • E-post: kati@koda.ee
30. oktoober	Seminar „Uuest töölepingu seadusest raamatupidajatele” Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Toomas Hansson • Tel: 744 2196 • E-post: toomas@koda.ee
Detsembrini 2009	„Mentoripõhine e-õpe” – tasuta ID-kaardi koolitus Toimumiskoht ja aeg vastavalt tellija soovile. Läbiviija BCS Koolitus. Piret Elm • Tel: 699 8155 • E-post: piret.elm@bcs.ee Piret Salmistu • Tel: 604 0060 • E-post: piret@koda.ee

MAIT PALTS

Politiikakujuendamise- ja õigusosakonna juhataja

Kavandatakse pakendiaktsiisi seaduse muudatusi

Kuigi Rahandusministeeriumi poolt koostatud eelnõu pakendiaktsiisi seaduse ja pakendiseaduse muutmiseks on esmapilgul lühike ja muudatusi vähe, ei saa nende olulisust (pakendi)ettevõtjatele siiski alahinnata.

Peamised kavandatud muudatused:

- soovitakse fikseerida aktsiisimaksja ehk ettevõtja ja taaskasutusorganisatsiooni vahel sõlmitava lepingu kehtima hakkamise aeg ning keeld seadusega sätestatud kohustusi tagasiulatavalt organisatsioonile üle anda;
- muuta soovitakse ka pakendmaterjali liigitust (eraldi liigina fikseeritakse puidust pakend).

Teatavasti kehtivad Eestis juba mitmeid aastaid pakendite taaskasutamise sihtarvud, kehtib pakendiaktsiisi tasumise kohustus, juhul kui pakendeid piisavalt ei taaskasutata ning võimalus anda pakendiseadusest ning pakendiaktsiisi seadusest tulenevaid kohustusi üle vastavatele taaskasutusorganisatsioonidele. Viimane toimub tavapäraselt organisatsiooni ja ettevõtja vahel sõlmitava lepinguga. Eelnõu

Eelnõuga soovitakse reguleerida aktsiisimaksja ja taaskasutusorganisatsiooni vahel sõlmitud lepingu kehtima hakkamise aega. Ühest küljest on tegemist lepinguvabaduse piiramisega, teiselt poolt väidavad eelnõu koostajad, et praegune süsteem võimaldab kuritarvitusi.

ga soovitakse nüüd aga reguleerida aktsiisimaksja ja taaskasutusorganisatsiooni vahel sõlmitud lepingu kehtima hakkamise aega. Ühest küljest on tegemist lepinguvabaduse piiramisega, teiselt poolt väidavad eelnõu koostajad, et praegune süsteem võimaldab kuritarvitusi (lepingute tagantjärele sõlmimine).

Eelnõu kohaselt annakski aktsiisimaksja oma seadusest tulenevad kohustuse üle taaskasutusorganisatsioonile lepingu sõlmimise kuupäeval. Lepingu sõlmimise kuupäev määrab kindlaks aja, millest alates läheb aktsiisimaksimise kohustus üle taaskasutusorganisatsioonile. Eelnõule lisatud seletuskirjas on selgitatud, et kehtiv seadus lubab aktsiisimaksjal kirjaliku lepinguga anda oma kohustus üle taaskasutusorganisatsioonile, kuid ei sätesta, mis hetkest hakkab leping kehtima, mistõttu ei ole välistatud kohustuse üleandmine tagasiulatavalt. Rahandusministeerium näeb selles probleemi. Juhul kui taaskasutusorganisatsioon on täitnud oma kohustused ja kogunud kokku vajalikul hulgal pakendit ning selle taaskasutanud, on võimalik konkreetse pakendiettevõtjaga tagantjärele sõlmida leping perioodi eest, mille täitmise tähtaeg on juba möödas. Eel-

nõu koostajate hinnangul on sellistes tingimustes aga maksuhalduril väga raske kontrollida, kas ja millal on pakendiettevõtte aktsiisi maksimise kohustustest vabanenud. Selleks, et üheselt määrata maksukohustuse tekkimise aeg, soovitakse välistada tagantjärele kirjaliku lepingu sõlmimise võimalus. Eelnõu kohaselt on aktsiisimaksja oma kohustused taaskasutusorganisatsioonile üle andnud alates lepingu sõlmimise kuupäevast.

Kuivõrd eelnõule lisatud seletuskirjast ei nähtu, kas ja milliseid alternatiive on muudatusele lisaks veel kaalutud ning milliseid mõjusid võib muudatus kaasa tuua kehtivaid, kuid tagasiulatavalt sõlmitud lepinguid silmas pidades, tuleks neid aspekte ilmselt siiski veel käsitleda. Viimast arvestades ei saa ka hetkel veel kindel olla, et eelnõu täpselt sellisel kujul Riigikogus kunagi vastu võetakse.

Kehtiva pakendiaktsiisi seaduse kohaselt on maksustatava pakendi liigid klaas ja keraamika (10 kr/kg), plastik (40 kr/kg), metall (40 kr/kg), paber ja kartong, kaasaarvatud kihiline kartong (20 kr/kg) ja muu pakend (20 kr/kg). Eelnõuga soovitakse liigitust pisut muuta ning ühtlustada kooskõlla pakendisea-

duse pakendmaterjali liigitusega. Eelnõu kohaselt oleksidki aktsiisiga maksustatava pakendmaterjali liigid: klaas, plastik, metall, paber ja kartong, kaasaarvatud kihiline kartong, puit ning muu materjal. Erinevusi on kaks. Kehtiva seaduse kohaselt maksustatakse keraamikast pakendit sarnaselt klaasiga. Eelnõu kohaselt käsitletakse keraamikast pakendit aga „muu pakendina“ ning seega oleks ka aktsiisi määr senise 10 kr/kg asemel 20 kr/kg. Puidust pakendit on seni käsitletud „muu pakendina“, mis nüüd soovitakse välja tuua aga eraldi pakendimaterjali liigina. Juhul kui puidust pakendit ei taaskasutata pakendiseaduse § 36 lõikes 3 sätestatud määral (45% puidujäätmete kogumassist, kusjuures 20% kogumassist ringlussevõetuna), rakendatakse sellele aktsiisimäär 20 kr/kg kohta. **T**

Nagu öeldud, on kavandatavad muudatused hetkel alles eelnõu tasandil, mille kohta oodatakse ka ettevõtjate tagasisidet. Eelnõu ning sellele lisatud seletuskiri on leitavad tavapärasel viisil Kaubanduskoja veebilehelt majanduspoliitika aktuaalsete teemade rubriigist ning loomulikult on oodatud selle kohta kõik arvamused.

KOIDU MÖLDERSON
 Poliitikakujundamise- ja
 õigusosakonna jurist

Makseasutused ja e-raha asutused

Rahandusministeerium koostöös Justiitsministeeriumiga töötas välja makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse eelnõu, mis on vajalik võtmaks üle Euroopa Liidu makseteenuste direktiiv.

Lühidalt:

ELi makseteenuste direktiiv on kavandatud üksnes sularahata arveldusteks ning selle eesmärk on tagada elektrooniliselt täidetavate maksekäsundite ühtne õiguslik raamistik kogu ELis.

■

Makseteenuste osutamine on lubatud üksnes piiratud hulgal subjektidel nende majandus- või kutsetegevuses. Makseteenuse sisuks on otsekorralduste (sh ühekordsete) täitmine, mille eesmärk on debiteerida maksja maksekontot, maksetehingu täitmine maksekaardi või muu vahendi abil ning krediidikorralduse, sh püsikorralduse täitmine. Makseasutus on äriühing, mille püsiv tegevus on makseteenuste osutamine ning mis võib tegutseda üksnes AS-ina ning finantseerimisasutus krediidiasutuste seaduse tähenduses.

Direktiiv on kavandatud üksnes sularahata arveldusteks ehk välistatud on sularahas või pabertšekkides tehtavad maksetehingud. Direktiivi eesmärk ongi tagada elektrooniliselt täidetavate maksekäsundite ühtne õiguslik raamistik kogu Euroopa Liidus.

Hetkel kehtiv e-raha asutuste seaduse regulatsioon on lisatud makseteenuste regulatsioonile, luues nii ühtne seadus sarnase teenuse pakkujatele. Kuigi konsultatsioonide käigus toodi välja asjaolu, et makseasutuste ja e-raha asutuste tegevust võiks eraldi reguleerida on Rahandusministeerium tänaseks otsustanud lähenemise kasuks, mis toetab ühtse seaduse loomist. Seda ennekõike põhjusel, et mitmed makseasutusi ja e-raha asutusi reguleerivad normid kattuvad suures osas (tegevusloa režiim, olulise osaluse omandamise kord, järelevalve jms). Samuti on EL tasandil muutmisel e-raha asutuste regulatsioon, mis viiakse paljuski sarnadele alustele nagu täna kehtiv makseasutuste regulatsioon.

Põhimõtteliselt täiesti uue makseteenuste osutamise mõiste toomisel meie õigusruumi on vaja kõigepealt aru saada, milline teenus on makse-

teenus, kes võib osutada makseteenust ning mis on makseasutus?

Makseteenused

Makseteenused on teenused, mille osutamine on lubatud üksnes piiratud hulgal subjektidel nende majandus- või kutsetegevuses:

- teenused, mis võimaldavad teha sularaha sissemakset maksekontole ning kõik maksekonto toimimiseks vajalikud toimingud;
- teenused, mis võimaldavad sularaha väljavõtmist maksekontolt, ning kõik maksekonto toimimiseks vajalikud toimingud;
- maksetehingu täitmine, sealhulgas raha ülekanne kasutaja makseteenuse pakkuja või muu makseteenuse pakkuja juures asuvalle maksekontole; näiteks otsearvelduse täitmine, sealhulgas ühekordne otsearveldus, maksetehingu täitmine maksekaardi või muu samasuguse maksevahendi abil ning krediidikorralduse täitmine, sealhulgas püsikorraldus.
- maksetehingu täitmine, kui raha on makseteenuse kasutajale antud krediidiliinina, näiteks: otsekorralduste täitmine, sealhulgas ühekordne otsekorraldus, maksetehingu täitmine makse-

kaardi või muu samasuguse vahendi abil ning krediidikorralduse täitmine, sealhulgas püsikorraldus.

- maksevahendite väljaandmine ja/või omandamine;
- rahasiire;
- maksetehingute täitmine, kui maksja nõusolek maksetehingu täitmiseks antakse telekommunikatsiooni-, digitaal- või IT-seadme abil ning makse tehakse telekommunikatsiooni- või IT-süsteemi või -võrgu haldajale, kes tegutseb üksnes vahendajana makseteenuse kasutaja ning kaupade ja teenuste tarnija vahel.

Lisaks võib makseasutus tegeleda makseteenustega vahetult seotud lisateenuste osutamisega, näiteks maksetehingute täitmise tagamise-, valuutavahetuse, andmeturbe ning andmete säilitamise ja töötlemise teenustega.

Keelatud on aga makseasutustel võtta kasutajatelt vastu hoiuiseid ning makseteenuse kasutajatelt saadud raha on lubatud kasutada vaid makseteenuse osutamiseks.

Makseteenuse sisuks on otsekorralduste, sealhulgas ühekordsete ot-

sekorralduste täitmine, mille eesmärk on debiteerida maksja maksekontot, maksetehingu täitmine maksekaardi või muu samasuguse vahendi abil ning krediidikorralduse täitmine, sealhulgas püsikorralduse täitmine.

Makseteenuseid võivad osutada makseasutused, e-raha asutused, krediidasutused, postiteenuse osutaja, Euroopa Keskpank ja Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriikide keskpangad väljaspool nende ülesandeid rahandus- või riigiasutustena, lepinguriigid või nende piirkondlikud või kohalikud asutused väljaspool nende ülesandeid riigiasutustena.

Makseasutus ja e-raha asutus

Makseasutus on äriühing, kelle püsiv tegevus on makseteenuste osutamine ning võib tegutseda üksnes aktsiaseltsina ning samuti finantseerimisasutus krediidasutuste seaduse tähenduses. Siinjuures on oluline märkida, et üksnes rahasiirde teenust osutavad makseasutused võivad tegutseda ka osaühingu vormis.

Makseasutused ja e-raha asutused on sarnaselt teiste finantsteenust pakkuvate asutustega Finantsinspektsiooni järelevalve all ning tegevusluba tuleb samuti taotleda inspektsioonist. Tegevusluba on tähtajatu ning isiklik, seda ei saa teisele isikule edasi anda. Tegevusloa andmise ja selle kehtivuse tingimusena usaldatavusnõuete täitmise kriteeriumid on makseasutustele madalamad, kui krediidasutustele, kuna makseasutused tegelevad rohkem spetsialiseerunud ja piiratud tegevusvaldkonnas ning seega on nende riskid madalamad ja kergemini jälgitavad ja kontrollitavad. Ka tuleb klientide raha hoida eraldi makseasutuse rahast, mis on ette nähtud muuks äritegevuseks.

Finantsinspektsioon võib määrata omavahendite taseme, et see oleks piisav makseasutuse poolt väljastatud laenudega seotud riskide katmiseks vastavalt käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatule. Seega on Finantsinspektsiooni pädevuses hinnata, kas tegevusluba taotleva ettevõtja omavahendite suurus vastab tema poolt võetud riskidele.

Sarnaselt teiste finantsturul tegutsevate ettevõtjatega, esitatakse makseasutuste ja e-raha asutuste juhtidele kõrgendatud nõuded võrreldes muude ettevõtjate valdkondadega. Järelevalveasutus hindab enne tegevusloa väljastamist, kas ettevõtte juht vastab seaduses sätestatud nõuetele ning nõuetele mittevastavus võib olla ka tegevusloa andmisest keeldumise aluseks.

Teises riigis makseasutuse või e-raha asutuse filiaali asutamiseks on samuti vajalik Finantsinspektsiooni nõusolek ning erinevates riikides asuvate filiaalide puhul lähtutakse nn ühtse tegevusloa printsiibist, mille kohaselt teostab makseasutuse või e-raha asutuse üle järelevalvet päritoluriigi järelevalveasutus.

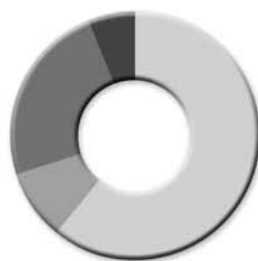
Ehkki eelnõu seletuskirjas ei ole välja toodud Eestis tegutsevate ettevõtete hulka, keda seaduse vastuvõtmine võib mõjutada, on eelnõuga kiire, kuna direktiivi ülevõtmise tähtajaks on 1. november 2009, mis tähendab, et hiljemalt 1. novembril peab uus makseteenuste regulatsioon ka jõustuma.

Enne 2009. aasta 1. novembrit makseteenuseid osutanud või e-raha väljastanud ettevõtjad, kes kavatsevad pärast seaduse jõustumist sellel alal tegutsemist jätkata, peavad esitama Finantsinspektsioonile tegevusloa 2010. aasta 1. jaanuariks ning oma tegevuse kohustatud kooskõlla viima 2010. aasta 1. maiks, jättes sellega 6-kuuline puhverperiood. **T**

Koja gallupid

Täname kõiki ja palume oma liikmetel ka edaspidi meie küsitlustele Kaubanduskoja veebilehel aktiivselt vastata. Teie vastuste põhjal saame kujundada oma arvamused ja ettepanekud, mille edastame seadusandjale. Teie arvamusest sõltub palju!

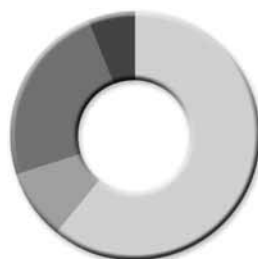
Kas toetaksite seadusemuudatust, mille kohaselt tööandjaga seotud isiku poolt töötajatele tehtud hüvesid tuleks tööandja poolt maksustada erisoodustusena?

- Ei toeta – 61%
- Toetan, kui seotud isiku poolne soodustus on antud otseselt tööandja arvelt – 9%
- Ei toeta, kuna tööandja ei pruugi teada, et temaga seotud isik on tema töötajale soodustusi teinud – 24%
- Ei oska öelda – 6%
- Toetan – 0%

(Vastajaid 34)

Kuivõrd oluliseks peate aastaaruannete audiitorkontrolli nõuet ettevõtete üldise usaldusvärsuse tagamisel?

- Väga oluline – 25%
- Oluline ainult suurte või avaliku huviga ettevõtete osas – 59%
- Vähe oluline – 16%
- Ei oska öelda – 0%

(Vastajaid 44)

Maailma majandusfoorum avaldas riikide konkurentsivõime edetabeli — Eesti on 35. kohal

LEEV KUUM

Eesti Konjunktuuriinstituudi juhtivteadur

8. septembril sai teatavaks Maailma majandusfoorumi raport, millest selgub, et Eesti konkurentsivõime on tänava hinnatud 4,56 punktiga (7-st võimalikust, esikohal olev riik Šveits – 5,60 p), mis andis meile 133 riigi arvestuses 35. koha.

Võrreldes eelmise aastaga on Eesti langenud 3 kohta, seda eelkõige makromajandusnäitajate halvenemise tõttu. Hindamine tugines riikide 2008. aasta statistilistel andmetel (28 näitajat) ja käesoleva aasta märtsis-aprillis läbi viidud ettevõtetejuhtide küsitlusel (82 hinnangut, viis läbi Eesti Konjunktuuriinstituut). Veel aasta varem (2007. edetabelis) oli Eesti 27. kohal ja punkte kogunes siis 4,70.

Täna avaldatud edetabelis on esikohale tõusnud Šveits, kellele järgnevad seni püsivalt esikohal olnud USA ning Singapur, Rootsi, Taani, Soome, Saksamaa, Jaapan, Kanada ja Holland (TOP 10). Eesti lähikonkurentidest (punkte 4,6...4,8) on tuntumad Küpros, Hispaania, Tšehhi, Hiina ja Saudi Araabia. Kohe meie taga asuvad Tai, Sloveenia, Kuveit, Tuneesia, Omaan ja Puerto Rico. Meie peamistest kaubanduspartneritest, peale Rootsi,

Soome ja Saksamaa, kes kõik on esikümnes, on Leedul 53. koht (4,30 p), Lätil 68. koht (4,06 p) ja Venemaal 63. koht (4,15 p).

Maailma majandusfoorumi konkurentsivõime arvestus baseerub n-ö 12 sambal. Täna avaldatud raportist nähtub, et Eesti tugevusteks on tervishoid ja põhiharidus – 5,98 punkti, tehnoloogiline kirjaoskus – 5,49 punkti, kõrgharidus ja koolitus – 5,11 punkti, tööturu efektiivsus – 4,86 punkti ja institutsionaalne areng – 4,85 punkti. Kõige vähem punkte andis meile samm, mis iseloomustab turu suurust – 3,98 punkti ja 94. koht.

Töö autorid on kogutud informatsiooni põhjal, lisaks konkurentsivõimele, püüdnud kindlaks määrata ka riikide arenguastet, lähtudes nende erinevast „arengumootorist“. Viimasteks on (alates primitiivsemast): ressursid, efektiivsus ja innovatsioon. Eestile on tunnustuseks kuulmine n-ö kõrgemasse liigasse ehk innovatsiooni poolt juhitud riikide hulka. Olgu veel märgitud, et 35. koha omistas Eestile tänava ka teine tuntud reitinguagentuur – Lausanne Juhtimise Arendamise Instituut (IMD). **T**

Arengukoostöö on muutunud Eesti välispoliitika lahutamatuks ja väga oluliseks osaks. Juba kümme aastat on aktiivselt tegutsenud nii Eesti neljas arengukoostöö prioriteetriigis (Moldovas, Ukrainas, Gruusias ja Afganistanis) kui antud humanitaarabi loodushäädustes või sõjalistes konfliktides kannatanud riikidele. Eesti rahastatavad projektid on aga suhteliselt väikesemahulised ning ka erasektori kaasatus seetõttu veel üsna tagasihoidlik. Tunduvalt suuremaid võimalusi arengukoostöö elluviimisel kaasa löömiseks pakub Eesti ettevõtetele osalemine erinevatel globaalsetel hankekonkurssidel. Euroopa Liit, Maailmapank, ÜRO, NATO, teised rahvusvahelised finantsinstitutsioonid ja suured doonorriigid korraldavad tihti oma arengu- ja humanitaarabi andvate üksuste kaudu erinevaid hankekonkurse, mis võiksid pakkuda huvi ka Eesti ettevõtetele.

Tulenevalt Euroopa Liidu (EL) hanke-direktiividest 2004/18/EÜ ja 2004/17/EÜ, on EL liikmesriigi riigihanked avatud lisaks EL liikmesriikide turuosalistele, Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigi ja Maailma Kaubandusorganisatsiooni riigihankelepinguga (*Government Procurement Agreement*) ühinenud riikidele. Ehk juhul, kui hankija ületab hankedirektiivide kohaselt kehtestatavad rahvusvahelised piirmäärad, on ta kohustatud kohtlema kõiki EL liikmesriigi ja lepinguosapoolte pakkujaid võrdselt ja mittediskrimineerivalt ning jälgima, et kõik isikutele seatavad piirangud ja kriteeriumid oleksid riigihanke eesmärgi suhtes proportsionaalsed, asjakohased ja põhjendatud. Samuti on direktiividega määratletud riigihangetega seotud subjektide õigused ja kohustused, hankekonkursside teavitamise ning nende teostamise

kord, ajalimiidid ja hindamiskriteeriumite aluseks olevad spetsifikatsioonid.

Selleks, et eraettevõtte saaks erinevate rahvusvaheliste hankekonkursside raames osaleda kas teenuste osutajana (sh konsultatsioonide ja koolituste pakkumine), materjalide tarnija või tööde teostajana (konflikti- ja katastroofi-järgsed ülesehitusvajadused, koolimajad, teed jne), tuleb ettevõttel end esmalt registreerida vastava organisatsiooni akrediteeritud andmebaasis.

Näiteks kõik EL institutsioonide, aga ka Europeaidi, mis on Euroopa Ühenduse arengukoostöö ettevalmistamise, kavandamise ja rakendamise eest vastutav Euroopa Komisjoni koostöötalitus, teated avaldatakse elektroonilises andmebaasis TED (*Tenders Electronic Daily*). Andmebaasist leiab infot nii riigihanke tingimuste, pakkumise vormistamise kui ka esitamise korra kohta.

Kuna on hankeid, mis avaldatakse ametlikes väljaannetes ja internetis ning hankeid, mis edastatakse ainult eelnevalt kvalifitseeritud pakkujatele, siis on korraliku profiili olemasolu vastavas andmebaasis ülimalt oluline. Profiili loomisel täpsustatakse ettevõtte spetsiifiline pädevusvaldkond, tarnete- ja finantsvõimekus, kvaliteedistandardid jms tingimused. Pakkujat peab reeglina olema äriregistris registreeritud, omama piisavat majanduslikku ressursi ja tehnilist kompetentsust hanke objektiks olevate tööde nõuetekohaseks ja õigeaegseks teostamiseks, samuti peab pakkujat olema täitnud kõik kohustused riiklike ja kohalike maksude osas. Enne registreerumist tuleks siiski täpsete osavõtutingimuste, hankemenetluste reeglite ning lepingute sõl-

HELEN POPP

Välisministeeriumi
välismajanduspoliitika
osakonna arengukoostöö
büroo diplomaat

Välisministeerium vastab: Millised on Eesti ettevõtete võimalused osaleda rahvusvahelistes arengukoostöö hangetes?

mimisega seonduva või seda puudutava teabega tutvuda organisatsioonipõhiselt.

Hankemenetlused jagunevad enamasti kas avatud või piiratud hankemenetlusteks (kutse saadetakse tellija poolt valitud ettevõtetele), võistlevaks dialoogiks (võimaldab

Hankemenetlused jagunevad enamasti kas avatud või piiratud hankemenetlusteks (tellija poolt valitud ettevõtetele), võistlevaks dialoogiks (võimaldab tehniliste lahenduste üle konsulteerida) või väljakuulutamisega läbirääkimisteks (kasutatakse juhul, kui avatud pakkumismenetlus ei andnud tulemusi).

enne lõplike pakkumiste esitamist tehniliste lahenduste üle konsulteerida) või väljakuulutamisega läbirääkimisteks (kasutatakse juhul, kui avatud pakkumismenetlus ei andnud tulemusi). Peale ametliku teadaande ilmumist on pakkumise esitamise tähtaeg olenevalt menetluse formaadist enamasti 1-2 kuud, kiirendatud piiratud pakkumiste puhul aga veelgi lühem. Menetlusprotsess eelpool nimetatud riigihangete liigi puhul on suures osas

sarnane, üksnes ehitustööde kohta on riigihangete seaduse ja vastava määruse poolt sätestatud täiendavad nõuded. Otsustamisel võivad lisaks pakutava hinna/kvaliteedi suhtele oluliseks saada veel näiteks kvaliteedisertifikaatide olemasolu, soovijate ja teostatud tööde nimistu, samuti hanke keskkonna- ja sotsiaalsed aspektid. Lisaks on arenguabi raames elluviidavate hangete puhul suur rõhk ausal konkurentsil, rahaliste vahendite säästlikul ja ratsionaalsel kasutamisel ning protseduuride läbipaistvusel.

Kuigi pakkumiste esitamise tähtaeg on reeglina lühike, protsess ise aeganõudev ja töömahukas, on rahvusvaheliste hangete puhul tegemist suure ja stabiilse turuga, mis võimaldab leida uusi väljundeid, turustuskanaleid ning koostööpartnereid. 2008. aastal kujunes näiteks EL hanketuru mahuks ligikaudu 2000 miljardit eurot ehk keskmiselt 16% Euroopa Liidu SKP-st. ÜRO ja selle allorganisatsioonide hankemahud olid samal aastal enam kui 13 miljardit dollarit. Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupank finantseeris 2008. aastal 124 hankelepingut väärtuses 1,2 miljardit eurot.

Euroopa Komisjon on korduvalt nimetanud Eesti ja teiste Ida-Euroopa ettevõtete eelisteks rahvusvahelistel hankekonkurssidel paremat idapoolsete sihtriikide riigisüsteemi, keele ja töökultuuri tundmist. Kuna paljud rahvusvahelised hanked on suuremahulised, nõudmised firma käibele võivad väikese või keskmise suurusega ettevõttele ülejõu käia või eeldatakse ühe projekti raames paljude erivaldkondade alast kvalifikatsiooni, siis tasub kaaluda rahvusvahelisele hanketurule sisenemist kas mõne konsortsiumi osana või omakorda allhanget teostades. Kvalifitseeritud pakkujad toimivad sageli katusorganisatsioonina, kes suurema osa töömahust ostavad allhankena sisse. Lisaks pidevale projektide ja hangete seirele on seega soovitav ennast kurssi viia valdkonna suuremate pakkujatega.

Eelnevate hangete võitjad ja nende kontaktid koos võidetud projektidega kuuluvad sarnaselt hankepakumistele avaldamisele. Esmase pakkumise kokkupanemine võib olla küll keeruline ja pikk protsess, ent kui valdkonna regulatsioon ja tüüpdokumendid tutvuvad, on järgmise pakkumise koostamine juba kindlasti lihtsam. **T**

Rahvusvaheliste arengukoostöö hangete kohta saab kõige lihtsamini infot organisatsioonide veebilehekülgedelt. EL hangete elektrooniline andmebaas asub aadressil www.ted.europa.eu, Europeaid veebilehe leiab aadressilt http://ec.europa.eu/europeaid/index_en.htm. ÜRO hangete kohta leiab rohkem infot <http://www.un.org/Depts/ptd/> ja Maailmapanga hangete kohta www.worldbank.org/procure/.

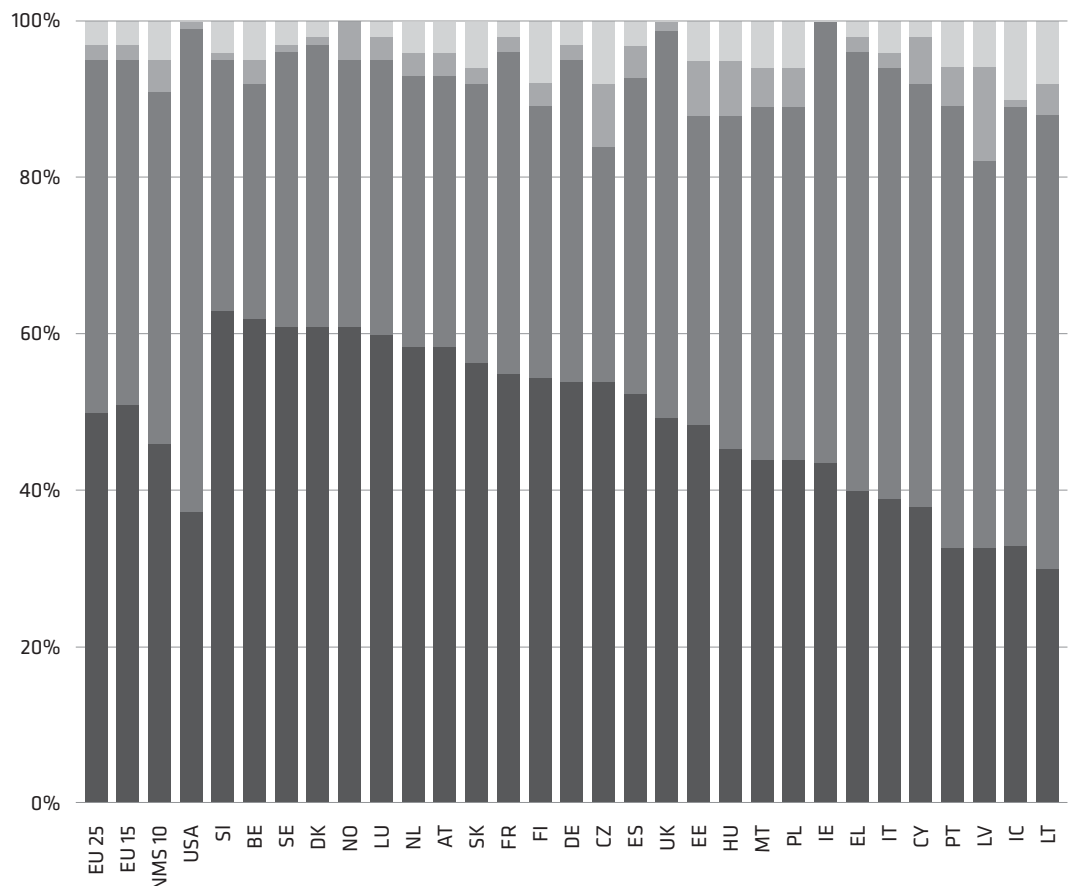

TIIA RANDMA
Haridusnõunik

Kui ettevõtlikud me oleme?

Kumba eelistate, kas palgatööd või olla ise töandja?

- Töötaja
- Tööandja
- Mitte kumbki neist
- Mittevastanud

Ehkki ettevõtlusaktiivsus on Eestis tõusuteel, oleme passiivsemad kui teised Balti riigid. Meie naabrid lätlased on Euroopas kõige ettevõtlikumad. Eesti inimesed leiavad, et neil puuduvad teadmised ja oskused ettevõtlusega alustamiseks. Samas on meie tudengitel valmisolek ettevõtlusega alustamiseks kõrge, aga reaalselt ettevõtlusainete kursustele jõuab neist väike osa.

Euroopa Komisjon uurib regulaarselt erinevaid ettevõtlusnäitajaid Euroopa Liidu riikides, USA-s, Islandil ja Norras. Traditsiooniliselt on inimeste valmisolek ettevõtjana tegutsemi-

seks Ameerikas oluliselt kõrgem kui vanas Euroopas keskmiselt. Kui võrrelda sama näitajat Euroopa vanade ja uute riikide vahel, siis uute riikide ettevõtlusaktiivsus on kõrgem. Eelmisel aastal avaldatud uuringust¹ selgus, et eestlaste soov olla endale tööandjaks (ingl k *being self-employed*) on madalam kui Euroopa riikides keskmiselt (vaata joonist). 40% Eestis küsitletutest vastas, et sooviksid olla iseendale tööandjaks. Euroopa 25 riigi sama keskmine näitaja on 49%. Jättes kõrvalle ka mujal Euroopas nimetatud enimteadvustatud põhjused palgatöö eelistamisele (regulaarne sissetulek, sotsiaalne

turvalisus, fikseeritud tööaeg), ilmnese antud uuringust, et võrreldes teiste Euroopa riikidega torkavad Eestis silma takistavate teguritena: äriidee puudumine, kehvad finantseerimisvõimalused ning teadmiste ja oskuste puudus. Viimase takistusteguri väärtus Eestis on Euroopa Liidu kõrgeim (21%), mis näitab, et Eesti elanikud tunnevad end ettevõtlusvaldkonnas ebakompetentsetena.

Ettevõtlusvalmidus Eesti tudengite seas on kõrge

2008. aastal küsitleti Euroopas ülikoolide tudengeid², et uurida noorte

hoiakuid ettevõtlusainete õpetamise ja õppimise osas. Kuna see rahvusvaheline uuring ei ole veel ametlikult avaldatud, on hetkel võimalik tutvuda Eesti andmetega ja võrdlus teiste riikidega jääb edaspidiseks.

Tudengid peavad ettevõtlusainete õppimist väga oluliseks

Eestis läbi viidud küsitluses osalesid avalik-õiguslikud ülikoolid. Tulemuste põhjal võib väita, et kolm neljandikku (74%) tudengitest peab erinevate ettevõtlusainete pakkumist

oluliseks, sealhulgas rohkem kui pooled vastanutest väga või äärmiselt oluliseks. Ka ettevõtlusvalmidus on tudengite seas kõrge. Vastanutest ligi pooled valiks viis aastat peale lõpetamist ettevõtja karjääri. Sealhulgas oli küsitlusest 5% juba asutanud ettevõtte ja enamik neist tegutses reaalselt. Kõrgema ettevõtlusaktiivsusega paistsid silma kunsti ja äriduse erialade tudengid. Samuti oli meesstudengite ettevõtlusaktiivsus pea kolmandik kõrgem naistudengite omast.

Suured käärid valmisolekute ja tehtud valikute vahel

Samas küsitluses uuriti ka noorte jõudmist ettevõtlusõppeni. Uuring näitas, et vaatamata ettevõtlusainete väärtustamisele ja kõrgele ettevõtlusaktiivsusele, on tudengite osalemine nendel kursustel kooliti väga erinev. Keskel läbi ainult veerandik vastajatest on ise osalenud mõnel ettevõtlusaine kursusel. Kõrvutades eelnevaga kõrgkoolide vilistlaste uuringust selgunud tõsiasja, et ligi pooled Eesti kõrgkoolide lõpetajatest on leidnud töö avalikus sektoris (42%) ja vaid väga väike osa (5% lõpetajatest) on tööl oma firmas, füüsilisest isikust ettevõtjana või vabakutselisena³, võib väita, et käärid noorte valmisolekute ja tehtud valikute vahel on suured.

Tänase olukorra põhjusi vaagime järgmises Teatajas. **T**

TIIA RANDMA
Haridusnõunik

Euroopa sotsiaalfondi DoRa programmi raames toetatakse nende doktorantide õpinguid, kelle teadustöö viiakse läbi ülikooli ja mõne Eestis tegutseva ettevõtte tihedas koostöös. Tegevus on suunatud akadeemiliste teadmiste ettevõtetesse toornisele ning uurimustööde sidumisele ettevõtete vajadustega. Tegevuse raames toimub doktorandi õppetöö ülikooli juures, praktiline uurimistöö ettevõtte juures. Toetust saab kasutada doktoritööks Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegias välja toodud eelisarendatavates valdkondades, milleks on:

- info- ja kommunikatsioonitehnoloogia,
- materjalitehnoloogia,
- keskkonnatehnoloogia,
- biotehnoloogia,
- energeetika,
- tervis.

Kuidas on see kasulik ettevõttele?

Toetus võimaldab ettevõttel suunata oma spetsialiste erialasesse doktoritööks ettevõttes töötamisega samal ajal. Töötaja saab oma uurimistöö siduda ettevõtte jaoks oluliste väljakutsete lahendamise ning aidata kaasa teadustöö jõudmisele praktilistesse rakendustesse.

Ettevõttes töötava doktorandi õppe- ja teadustööks eraldatakse ülikoolile väljaspool üldist riiklikku tellimust täiendavad vahendid. Struktuuroetuste aruandluse kohustust ettevõttel ei teki.

Ülikoolide tugi ettevõtetele

12 000-kroonine igakuine maksuvaba stipendium tagab töötajale, et tema motivatsioon ja sisetulekud osalise tööajaga töötamise ajal ei vähene. Kui seoses ühe töötaja doktoritööga tekib lisakohustus ka teistele, saab programmi kompenseerida ka ettevõttepoolse juhendaja töötasu.

Kuidas see käib?

Töötaja võib alustada oma doktoritööd mistahes ajahetkel olenemata õppeaasta algusest. Doktorandi võtab vastu ülikool, tal on juhendaja ülikoolis ja kaasjuhendaja ettevõttes.

Doktorandi, ülikooli ja ettevõtte vahel sõlmitakse kolmepoolne leping, milles sõnastatakse konkreetne uurimisteema ning kõigi osapoolte roll ja panus töö läbiviimisel. Ülikool maksab igakuiselt doktorandile stipendiumi ja vajadusel ettevõttepoolsele juhendajale töötasu. Doktorandi kohustused, õpingute aeg ja nõuded teadustööle ei erine tavapärasest, ent tema uurimistöö peab omama ettevõtte jaoks rakenduslikku väärtust.

Millised ettevõtted saavad toetust kasutada?

Ettevõttel peab olema reaalne ja Eestis läbi viidav arendustegevus, mis on suunatud uuenduslike toodete ja teenuste väljatöötamisele või nende väljatöötamiseks olulise teadmise loomisele, tootlikkuse ja kvaliteedi tõstmisele, säästlikkuse ja keskkonnanahoi parandamisele.

Ettevõttes peab olema vähemalt 11 töötajat. Ettevõtte on tegutsenud vähemalt 3 lõppenud majandusaastat. Ettevõtte ei ole majanduslikes raskustes. Doktorandi tööleping ettevõttega peab olema sõlmitud vähemalt miinimumpalgala ulatuses.

Kuidas taotleda?

DoRa programmi raames on toetuse taotlejaks ülikool, seega tuleb huvi korral uurida sobiva instituudi või teaduskonna koostöövõimalusi. Ülikoolidest saavad doktorante vastu võtta Eesti Maaülikool, Tallinna Tehnikaülikool, Tallinna Ülikool ja Tartu Ülikool, sest ainult neis koolides on võtmevaldkondades doktoritöö tasemel akrediteeritud õppekavad.

Koos taotlusega tuleb esitada ka ülevaade doktorandi planeeritavast teadustööst ning selle seostest ettevõtte arendustööga. Taotluste esitamise tähtajad:

- oktoober 2009 (õpinguteks algusega 2009/2010 õ-a);
- veebruar 2010 (õpinguteks algusega 2009/2010 õ-a);
- mai 2010 (õpinguteks algusega 2010/2011 õ-a). **T**

Lisainfo:

PIRET KOLL

Sihtasutus Archimedes
ettevõtetega koostöös läbi-
viidava doktoritöö konsultant
Tel: 730 0809
E-post: piret.koll@archimedes.ee

Taotlemissuhend:

www.archimedes.ee/dora

1 European Commission, *Entrepreneurship Survey of the EU (25 members), United States, Iceland and Norway, 2007*, http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_192_en.pdf.

2 Global University Entrepreneurial Spirit Student's Survey (GUESS), 2009, TTÜ andmebaas, prof. Urve Venesaare vahendusel. Küsitleti viie Eesti avalik-õigusliku ülikooli tudengeid, enim oli vastanute hulgas äridus- ja juhtimistudengeid, humanitaar- ja õpetajakoolitus/hariduserialade tudengeid.

3 Klaris, *Kõrgkoolide vilistlaste uuring, 2007*, <http://www.ut.ee/lykka/240992>.

TIIU ALLIKMÄE

Innovatsiooniaasta
meediasubete juht

Kas leiutis ongi innovatsioon?

„Innovatsioon saab alata alles seal, kus teadlased on oma töö teinud,”
ütles septembris peetud Innovatsioonimeedia konverentsil
TTÜ bioinformaatika professor, molekuraarbioloog Madis Metsis.

Kuidas aga eristada teadust innovatsioonist? Kas neil on üldse erinevusi? Madis Metsis võttis siinkohal appi ülikooli rolli – tegeleda teaduse, õpetamise ja ühiskonna teenimisega. Tema sõnul tegelevad sealt edasi ettevõtted – tootearenduse ja innovatsiooniga. „Leiutamine on uue produkti esmane avaldumine, innovatsioon aga selle esmase avaldumise rakendus,” ütles ta.

Teadlane on oma valikutes vaba ja tema tegevus ei sõltu sellest, kas turul on parasjagu nõudlust või

Ettevõtja on turust ja kliendist sõltuv ning orienteeritud kasumi saamisele – seetõttu tahab ta uute toodete juurutamisest ruttu kasu saada. Leiutisest selle ellurakendamiseni ehk innovatsioonini on aga pikk tee. Tööstusele vajalike leiutiste teed innovatsioonini ehk siis ellurakendatud uuendusenit aidavad sillutada teadusarenduskeskused, kus koostööd teevad ettevõtted, uurimisasutused ja ülikoolid.

mitte. Ettevõtja aga on turust ja kliendist sõltuv ning orienteeritud kasumi saamisele – seetõttu tahab

ta ka uute toodete juurutamisest ruttu kasu saada. Leiutisest selle ellurakendamiseni ehk innovatsioonini on pikk tee. Nõnda võttis näiteks penitsilliini leiutamisest 14 aastat, enne kui suudeti selle abil päästa esimene patsient.

Tööstusele vajalike leiutiste teed innovatsioonini ehk siis ellurakendatud uuendusenit aidavad sillutada teadusarenduskeskused, kus koostööd teevad ettevõtted, uurimisasutused ja ülikoolid. Nii tegeleb näiteks Toidu- ja fermentatsioonitehnoloogia arenduskeskuse toidulabor jäätise, kommade, leiva ja piimatoodete uute tehnoloogiate arendamisega, et pikendada toiduainete säilivusaega ja parandada toidu funktsionaalsust.

Nanotehnoloogiate Arenduskeskus (NanoTAK) uurib, kuidas nanotehnoloogia ja uute materjalide kasutuselevõtu abil oluliselt parandada toksiliste, keskkonnavaenulike, plahvatusohtlike ja ka lihtsalt ebameeldivate gaaside avastamist keskkonnas. Samuti otsitakse võimalusi mitmesuguste nanostruktuuride kombineerimiseks igapäevaste materjalidega nende mingite funktsionaalsete omaduste parandamiseks.

Efektiivsemaid meetodeid, kuidas luua kvaliteetseid ja „intelligentseid” tarkvarasüsteeme, uurib Tarkvara TAK. Vähiuuringute TAK arendab tehnoloogiaid vähkkasvajate varaseks diagnostikaks ja otsib uue põlvkonna vähiravimi kandidaate. Elektroonika-, Info- ja Kommunikatsioonitehnoloogiate TAK uurib sensoorika ja signaalitöötuse meetodeid, mis võimaldavad kätte saada informatsiooni mitmesuguste nähtuste ja protsesside kohta ning arendab personaliseeritud andmeteenuid – näiteks sisuotsinguid, soovitusi – eeskätt mobiilseadmete kasutajatele. Smartmuseum on juba pärvinud ka avalikkuse tähelepanu.

Innovaatiliste masinaehituslike tootmissüsteemide TAKi teadusarendustööd toimuvad kolmes suunas, mille ühisnimetajaks on tulevikutehase kontseptsiooni ja strateegia arendus ning elluviimine.

Repro-TAK konsortsiumi uuringute peamiseks sihiks on viljatuse diagnostika ja ravimeetodite arendamine ning teiseks suuremaks tegevusvaldkonnaks kariloomade tõuaretuse efektiivistamise meetodite leidmine.

Kogu maailmas otsitakse toiduainetetööstuse abil teaduspõhist edu meditsiiniliste probleemide ennetamiseks/vähendamiseks Tervisliku piima biotehnoloogiate arenduskeskuse projektides on oma jõud ühendanud lehmade aretajad ja geneetikud, söötmisteadlased, mikrobioloogid, piimatehnoloogid, toitumisteadlased, biokeemikud, arstid, jt selleks, et teaduslikult läbi töötada kogu piimatootmise ahelalates lehmade aretusest ja söötmisest, kuni tervisliku piimatootete valmistamiseni. Avastatud probiootilise bakteri TENSIA™ kasutamiseks tervise heaks töötasid TAK, TÜ ja EMÜ teadlased välja biotehnoloogia laktobatsilli viimiseks juustu, mille abil PÜ E-Piim löi probiootilise, südametervise ja organismi kaitsevõimet suurendava Harmony™ Südametuustu.

Ettevõtete ja teadusasutuste ning ülikoolide koostööd toetavad veel klastrid, kompetentsikeskused ja ülikoolide juures ellu kutsutud teadmusiirdekeskused. EAS toetas TAKe ligi 1 miljardi krooniga ning selleks, et ettevõtted saaksid endale arendusteenuseid lubada, pakub EAS innovatsiooniosakuid – kõik ikka selleks, et leiutistest sünniks innovatsioon. **T**

KÜLLI LUUK

Tervise Arengu Instituudi
tervist edendavate
töökohtade peaspetsialist

Tervist edendavate töökohtade võrgustik Eestis

2005. aastal 20 ettevõtte baasil loodud tervist edendavate töökohtade (TET) võrgustik ühendab erinevaid ettevõtteid, asutusi ja organisatsioone üle Eesti ning kuulub alates 2006 aastast üle-euroopalisse tervistedendavate töökohtade võrgustikku European Network for Workplace Health Promotion (www.enwhp.org).

Võrgustiku eesmärk on erinevate asutuste, ettevõtete ja organisatsioonide spetsialistide koondamine heade kogemuste jagamiseks; organisatsioonide toetamine töökeskkonna arendamisel ja töötajate terviseteadlikkuse tõstmisel; samuti kutsehaiguste, tööohutuse ja tööst põhjustatud haiguste parem ennetamine töökojal.

TET moto: „Terves organisatsioonis terved töötajad“ tähendab, et lisaks ohutu töökeskkonna loomise ja töötervishoiu nõuete täitmisele tegeletakse töökojal ka töötajate tervise hoidmise ja edendamiseks, olgu selleks siis tubakavaba töökeskkonna loomine, tervisliku toitumise

toetamine, füüsilise võimekuse arendamine, tööga seotud stressi maandamine, perekese töökohta poliitika elluviimine või töötajate terviseteadlikkuse parandamine. Põhjalikumad infot võrgustiku kohta on võimalik leida veebilehelt www.terviseinfo.ee.

Võrgustiku liikmete hulk Eestis on viimasel paaril aastal jõudsalt kasvanud. Tänapäevaks kuulub liikmeskonda juba sadakond organisatsiooni. Üle poole liikmeskonnast moodustavad suured tööandjad, kus on ametis 100 ja rohkem töötajat. Enamik liikmesorganisatsioonidest paikneb ja tegutseb Tallinnas ja Harjumaal, samas jagub tegusaid

liikmeid kõikidesse Eesti maakondadesse. Ligemale kaks kolmandikku liikmeist on eraettevõtted (peamiselt tööstus- ja tootmis- ning teenindustevõtted). Ülejäänud kolmandiku moodustavad avaliku sektori asutused (valitsus- ja järelevalveasutused ning kohaliku omavalitsuse üksused).

2008. aastal Eestis rakendunud Euroopa Sotsiaalfondi programm „Tervislike valikuid toetavad meetmed 2008–2009“ on oluliselt avardanud nii teavitus- kui koolitusvõimalusi ja jätkub järgmistes etappides kuni aastani 2013. Programmi eesmärk on ühelt poolt tervist edendavate töökohtade võrgustiku laiendamise ja arendamise ning võrgustikuga liitunud ettevõtete ja asutuste kontaktisikute koolitamine nagu ka tervisejuhtide väljaõppe toetamine Tallinna Ülikooli Haapsalu Kolledžis.

Üheks 2009. aasta sügise tähtsündmuseks võrgustiku jaoks võib pidada 23.–25. septembrini Tallinnas toimuvat rahvusvahelist konverentsi „Better food at work – the nordic and baltic experience“. Konverents toob Tallinna mainekad teadlased üle Euroopa. Tervise Arengu Instituudi poolt korraldatud konverents tähistab nii 27. septembril peetavat maailma südamepäeva, mis on tänavu kantud tunnuslausel „Work with Heart“.

2008. aastal Eestis rakendunud Euroopa Sotsiaalfondi programm „Tervislike valikuid toetavad meetmed 2008–2009“ on oluliselt avardanud nii teavitus- kui koolitusvõimalusi ja jätkub järgmistes etappides kuni aastani 2013. Programmi eesmärk on ühelt poolt tervist edendavate töökohtade võrgustiku laiendamise ja arendamise ning võrgustikuga liitunud ettevõtete ja asutuste kontaktisikute koolitamine nagu ka tervisejuhtide väljaõppe toetamine Tallinna Ülikooli Haapsalu Kolledžis.

Tervist edendavate töökohtade
võrgustiku baaskoolitus
mais 2009 Tartus.

TIINA TŠATŠUA
EBSi õppejõud

Riietus tööl ja kodus

Järgneva Tallinna Kaubamaja loovjuhi **Kristina Herodese** poolt kirjapandu teile vahendamise vajadus tuli hiljaaegu mulle esitatud küsimusest: „Olen sageli kutset lugedes jäänud mõtlema — mida siiski oleks õige selga panna. Meestel on lihtne (mitte küll alati), neile on riietus kutsele kirja pandud, aga kuidas peaks riietuma daam? Kirjeldage palun lühidalt, kuidas on õige ja mida kohe kindlasti ei tohiks.”

Vastaksin hea meelega sellele küsimusele lühidalt ja kes meist ei sooviks saada nt kümnet soovitusi, et siis alati õigesti käituda, vestelda, kirju kirjutada ja muudugi suurepärase välja näha. Paraku lühidalt seda teemat käsitleda ei saa ja ühest vastust küsimusele — mida panna selga kell seitse õhtul, kui kutse on kirjas „tume ülikond”, anda ei ole võimalik. Enne vastamist tuleb teada, mis on ürituse eesmärk (ametlik, mitteametlik), kultuuri-ruumi, keskkonda jne. Kõige lühem vastus on — külalisel on tark alati kutse tähelepanelikult läbi lugeda ja ei ole lubatud oma käitumise ja riietusega varjutada pererahvast. Juhul, kui kutsele kirjapandust ei ole aru saada, mida pererahvas riietusena näha soovib, tuleb helistada ja küsida. Rahvatarkus ütleb: „Küsi suu pihta ei lööda” ning seda tarkust ei asenda ükski etiketiraamatust loetud „tõetera”.

- Riietus annab ümbritsevatele sõnumi sellest, kes me oleme.
- Korrektnel välimus parandab enesetunnet.
- Hinnanguid antakse pinnapealselt — niisiis on pakend tähtis.

Rõivastumine on nagu kodu sisustamine või toidu valmistamine: me

kõik saame sellega hakkama. Hakkama saamine pole veel meisterlik õnnestumine. Kui otsida isikupära, siis tasub kõigepealt kuulata iseennast, sest mitte keegi teine ei tunne oma maitset paremini kui inimene ise. Kui otsida midagi uut, siis tasub võtta appi moeala asjatundjad ehk stilistid, kes aitavad rõhutada inimese parimaid külgi.

Väline visiitkaart

Pakend pole kunagi tähtsam kui sisu. Ometi on tõsi, et koleda paki seest ei viitsita sageli ilusat hinge otsida. Hoolitsetud välimus, kõige muu hulgas ka riietus, näitab lugupidamist iseenda ja teiste suhtes.

Millal ja mida riietus räägib?

- Rõivavaliku tähtsus on võrreldav visiitkaardiga. Mida vähem meist teatakse, seda valjemini kõneleb riietus.
- Riietuse abil saab rõhutada soovitud omadusi, ent ei saa kunagi asendada nende puudumist.
- Riietuse mõju kandjale ja ümbritsevatele on nii kujuteldav kui ka tajutav.

Laval ja moefotol saab inimese stiliseerida kelleks tahes. Tavaelus pole kostümeerimisel erilist mõtet, sest

kõige suuremat poolehoidu võidab loomulik välimus. Inimene, kes julgeb jääda iseendaks, äratav usaldust ja lugupidamist. Riietuse osa on suur just esmamulje kujundamisel. Pikaajalistes suhetes on väljakujunenud hoiakuid juba raskem mõjutada. Väga lähedaste inimeste puhul kujuneb sageli välja loomulik lähipimedus: me ei märka, mida nad seljas kannavad.

Kiirvalem: kuidas hästi riides käia?

Moemaailmas ei ole reegleid, vaid soovitusi. Paindlik suhtumine ja praktilised kavalused aitavad alati kena välja näha. Et hästi riides käia, on esmajoonel vaja:

- häid riideid,
- head rühti,
- eneseusaldust.

Saledus, noorus ja hulk vaba raha rõivaste hankimiseks — ükski neist pole stiilse välimuse vältimatu eeldus. Hästi võib riietuda inimene igas kaalus, igas eas ja väga tagasihoidliku eelarvega.

Head riided on kvaliteetsed, kooskõlas inimese elustiiliga ja istuvad tema figuuriga hästi. Rõiva vastupidavuse tagavad korralik materjal ja õige hooldus.

Hea rüht on stiili juures äärmiselt tähtis. Rühikat inimest peetakse enesekindlaks, julgeks ja usaldusväärseks. Hea rüht on kergesti treenitav ega maksa midagi.

Eneseusaldust on vaja igal elualal. Rõivaid võiks kanda hooletu, loomuliku elegantsiga. Kui mõni komplekt mõjub ahistavalt ega luba tunda end päris iseendana, siis on parem sellest loobuda. Rõivaid on lihtne arvustada ning kindel on, et kõik uus ja huvitav teenib nii positiivset tähelepanu kui ka kriitikanooli.

Miks saada iseendaga tuttavaks?

- **Parem läbisaamine endaga.** Et saada kellegagi hästi läbi, tuleb temaga kõigepealt tutvuda: nii loomuse kui ka kehaga. Nii mõnigi märgatud viga võib lähemal vaatlusel osutuda hoopis isikupäraks. Häid omadusi tasub endale üha meelde tuletada.
- **Parem läbisaamine teistega.** Lihtne on suhelda enesekindla inimesega, kelle iseloomul on selged piirjooned. Riietus toetab neid ja aitab teistel mõista, kellega tegu.
- **Parem oskus orienteeruda info-tulvas.** Ennast tundes saab nop-

Teema jätkub Teataja
21. oktoobri numbris.

Artiklis on kasutatud käsiraamatut
„Etikett töö ja kodus”
(autorid Tiina Tšatšua ja Mati Lukas).

pida moeinfo rikkalikust valikust välja just need palad, mis sobivad meie isikupäraga.

Inimene ise on kõige tähtsam. Tihti küsitakse, mida sobib panna selga ühe või teise sündmuse puhul, mis on moes, mida kanda. Pole mingit vajadust vormida end mõne sündmuse järgi või muutuda uute moesuundade valguses. Lähtuda võiks sellest: mis teile enda juures meeldib; mis eristab teid teistest; mida rõhutades tunnete end mugavalt; mis iseloomustab teid kõige paremini? Keskenduge oma plussidele. Edukad inimesed julgevad panustada just neile joontele, mis eristavad neid teistest. Seda inimest, kes peeglist vastu vaatab, võiks armastada või vähemalt temaga leppida.

Eesmärk

Meil on eesmärgid nii töös kui ka eraelus, isegi meelt lahutades ja puhates. Riietus aitab nende saavutamisele kaasa. Kui eesmäärke on mitu, tuleks leida kõige tähtsam. Kui:

- soovite meelde jääda, siis erinege,
- soovite äratada usaldust, siis sarnanege,

- soovite rõhutada loovust, siis rikkuge mõõdukalt reegleid,
- soovite rõhutada korrektsust, siis eelistage konkreetset siluetti,
- soovite pälvida tähelepanu, siis valige puhtad spektrivärvid,
- soovite turvaliselt varju jääda, siis valige neutraaltoonid.

Kontekst

Kas valitud rõivad on sobivad või mitte, määrab kontekst. Pikemat läbimõtlemit vajab riietus siis, kui satutakse uude olukorda.

Teised inimesed. Inimesed meie ümber on tähtsamad kui kõik muu.

Ruum. Ümbruskond määrab, millisena tajume moodi. Kas valitud rõivad peaksid sobima tööle, piknikule, klubisse, keeglisaali, teatrisse?

Aeg. Kellaaja tähtsus on moeajaloo jooksul pidevalt vähenenud. Kunagine korrastatud elurütm on asendunud aktiivse eluviisiga, kus päeval ja ööl pole vahet. Etiketi põhiste sündmuste puhul seevastu mõjutab alguskellaeg riietust oluliselt.

Tegevus. Mida kavatsete neis riietes teha? Vahel piisab kostüümist, milles on kena restorani kohtuma

minna, teinekord on vaja kehakat-teid, mis lubaksid vabalt ja mugavalt tantsida, maas istuda, muru peal joosta jne. Mugavus on stiilne.

Kultuuriruum. Kuidas midagi nähakse ja mõistetakse, sõltub otseselt ühiskondlikust taustast ja kollektiivsest mälest. Mis ühel maal on loomulik, võib teises riigis olla ülepakutud või lausa ebaviisakas.

Ilus igas eas

- Vanus ei määra peaaegu midagi stiilis, värvivalikus ja siluetis.
- Vanusega muutuvad elustiil ja ümbruskonna mõju.
- Vanus ei anna riietusküsimustes eeliseid ega lisa piiranguid. Kellelgi pole põhjust mõelda: ma ei saa seda kanda, sest olen liiga noor või liiga vana.
- Vanus on alati suhteline. Leidub väikeseid vanainimesi ja eakaid noorukeid. Igaüks on just nii vana kui vanana ta ennast tunneb.

Noored inimesed ostavad ära suurema osa moerõivaid ning tänu neile on maailma moelu mitmekesine, kirev ja aktiivne. Noortele antakse andeks kõik moeapsud, see on parim aeg stiilikatsetusteks. Stiilivigureid saab lubada endale täpselt niikaua, kuni

säilib inimese oskus need muretu rõõmuga välja kanda. Moetoonid aitavad kiirmoes edukalt kombineerida, aga nende seast tasuks teha sobiv valik.

Enamik moodi luuakse täiskasvanud inimesele ning peaaegu kõik maailma moe- ja stiilisoovitused on mõeldud just neile. Küps iga ei keela hästi riietuda ega sunni kandma värvituid ja silmapaistmatuid rõivaid. Aastad ei muuda, vaid rikastavad inimese põhiolemust.

- **Lemmik-kapriisid.** Uue kümnendi algus ei muuda inimese põhiolemust. Igal inimesel on õigus olla isikupärane.
- **Peida parasjagu.** Aastate lisandudes tahaks end rohkem katta: mitte peita, pigem riietega kaitsta. Mõõdukus on hea mõte.
- **Avaruses on elegantsi.** Iga kehakuju on kaunis, kui sellel on riiete sees parasjagu ruumi. Kõige paremad on lõiked, mis pole ülearu liibuvad ega laiad, jälgivad figuuri.
- **Mugavus ja stiil.** Mõlemad on tähtsad. Stiililememendid lisavad tervikusse positiivset laengut ja toniseerivat tähelepanu.
- **Värvid.** Küpsuse ja elukogemusega on suurepärasel harmoonias jahedad toonid, mis rahustavad, mõjuvad sõbralikult ja kindlalt. **T**

JULIA MALEV
Nõunik

Paljud EL kaubanduskojad ei usu, et teenuste direktiiv saab tähtjaks reaalselt ülevõetud

Euroopa Kaubanduskodade Assotsiatsioon (Eurochambers) on juba mitmel aastal jälginud teenuste direktiivi ülevõtmise protsessi liikmesriikides. Tänavuse uuringu kokkuvõtteks võib öelda, et liikmeriigid tegelevad küll aktiivselt direktiivi ülevõtmisega, kuid enamus tegevusi ilmselt ei pruugi aasta lõpuks valmis saada.

Taustaks niipalju, et teenuste direktiiviga soovitakse luua EL teenuste siseturg ning kaotada teenuste liikumise ning osutamise seotud tõkked. Direktiivi sfäärist on välja jäetud finantsteenused, transporditeenused, tervishoiuteenused, hasartmänguteenused ning sotsiaalteenused. Peamised tegevused hõlmavad olemasolevate seaduste ja haldustoimingute ülevaatamist, analüüsi ning ühtlustamist, samuti luuakse ühtsed kontaktpunktid. Üheks eesmärgiks on ka halduskoormuse vähendamine ettevõtjatele.

Teenuste direktiiv (direktiiv 2006/123/EÜ), mis võeti vastu 2006. aastal, tuleb liikmesriikidel üle võtta käesoleva aasta 28. detsembriks. Suve lõpul avaldati Eurochambersi poolt läbiviidud ning 6 kuud kestnud uuringu kokkuvõte, mis käsitleb EL liikmesriikide teenuste direktiivi ülevõtmise efektiivsust kolme aasta jooksul. Euroopa Kaubanduskodade Assotsiatsioon küsis kohalike kaubanduskodade hinnangut liikmesriikide tegevustele seoses direktiivi ülevõtmisega ettevõtjate perspektiivist.

Järgnevalt uuringu peamised tulemused:

- 40% Euroopa Liidu kaubanduskodadest ei usu, et nende liikmesriik saab direktiivi ülevõtmisega edukalt ning tähtjaks hakkama.
- Kõige rohkem probleeme on ühtse kontaktpunktiga seotud e-teenuste pakkumise (nagu elektroonilise allkirjastamise võimalus) ja administratiivsete toimingute ja struktuuride lihtsustamisega. Uuringus osalenud kojad on samuti suunanud tähelepanu asjaolule, et ühtsed kontaktpunktid hakkavad teenindama enamasti kohalikus keeles, mis ilmselt vähendab nende kasutatavust teiste liikmesriikide ettevõtjate poolt.
- Probleeme esineb ka juba olemasolevate seaduste ülevaatamise ja analüüsiga seoses teenuste direktiivi ülevõtmisega (nt Itaalias ja Belgias). Euroopa Kaubanduskodade Assotsiatsiooni peasekretär Arnaldo Abruzzini väitis, et mõned liikmesriigid võtavad direktiivi üle tähtjaks vaid juriidiliselt, mis ei lihtsusta ettevõtjate pääsemist teiste liikmesriikide teenuste turgudele.
- Antud direktiivi üheks eesmärgiks on teenuste sektori kiirem areng (ühisturu loomise kaudu), mis aitaks kaasa ka EL üldise-

le majandusarengule. Euroopa Kaubanduskodade Assotsiatsiooni sõnul peaks direktiivi ettenähtud tegevuste elluviimine olema strateegiliseks prioriteediks liikmesriikide valitsustele. Enamus EL kaubanduskodadest arvab aga, et nende riigi valitsus ei pööra antud küsimusele piisavalt tähelepanu.

- Eurochambersi arvamusel on vajalik ka direktiivi ja selle eesmärkide laiem tutvustamine, seda eriti liikmesriigi tasandil.

Eestis peaksid olemasolevate seaduste muutmissetepanekud valmima oktoobriks 2009. Ettepanekute ning seaduste ja haldustoimingute ülevaatamisega tegeleb töögrupp, kus aktiivselt osaleb ka Kaubanduskoda. **T**

Euroopa Kaubanduskodade Assotsiatsiooni uuringu tulemusi leiate aadressil: www.eurochambres.be. Teenuste direktiivi ja selle eesmärkidega saab tutvuda Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi veebilehel: www.mkm.ee.

EL revideerib olmeelektronika müügiga tegelevaid veebilehekülgi

9. septembril tegi Euroopa Komisjoni tarbijakaitsevolinik Meglena Kuneva teatavaks üleeuroopalise uurimuse tulemusel, mis näitasid, et olmeelektronika müügiga tegelevatest veebilehekülgedest enam kui pooltel esines rikkumisi. Eelkõige esitati eksitavat teavet tarbijaõiguste ja toote kogumaksumuse kohta või olid kaupleva kontaktandmed puudulikud.

26 ELi liikmesriigi, Norra ja Islandi osalusel püüti tuvastada eksitavat reklaami ja ebaausaid müügivõtteid.

26 ELi liikmesriigi, Norra ja Islandi osalusel püüti tuvastada eksitavat reklaami ja ebaausaid müügivõtteid. Luubi alla võeti 369 veebilehekülge. Järgmise sammuna võtavad riiklikud asutused probleemsete ettevõtete ühendust ning nõuavad veebilehekülgedelehekülje kordategemist või ettevõtte seisukohtade põhendamist. Veebilehekülje seadusega kooskõlla viimata jätmise korral võidakse ettevõtteid trahvida või nende veebilehekülgi sulgeda.

Luubi alla võeti 369 veebilehekülge, mille vahendusel müüakse kuut ELis kõige populaarsemat olmeelektronika artiklit: digitaalseid fotoaparaate, mobiiltelefone, muusikamängijaid, DVD-mängijaid, arvutiseadmeid ja videomängukonsoole. ELi tarbijakaitsevolinik Meglena Kuneva ütles: „Me võtsime vaatluse alla olmeelektronikat müüvad veebileheküljed, sest laekunud kaebuste põhjal on näha, et need põhjustavad tarbijatele probleeme. See on üleeuroopaline teema, mis tuleb lahendada Euroopa tasandil.”

Järgmise sammuna võtavad riiklikud asutused probleemsete ettevõtete ühendust ning nõuavad veebilehekülgede kordategemist või ettevõtte seisukohtade põhendamist.

Veebilehekülje seadusega kooskõlla viimata jätmise korral võidakse ettevõtteid trahvida või nende veebilehekülgi sulgeda.

Kontrolli käigus tuvastatud rikkumiste korrastamiseks jäetakse ettevõtjatele piisavalt aega. Järgmise revideerimisetapi tulemused esitatakse 2010. aasta keskel. Praeguseks on kontrollitud veebilehekülgede nimed avalikustanud kolm riiki – Läti, Island ja Norra. **T**

Tallinna ettevõtluspäeva
raames läbiviidav seminar

„Väliskaubanduse rahastamine”

8. oktoobril Kaubanduskojas

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda ja Tallinna Ettevõtlusamet kutsuvad 8. oktoobril osalema Tallinna ettevõtluspäeva raames toimival seminaril, kus käsitletakse erinevaid rahastamise võimalusi nii ettevõtetele, kes juba tegelevad väliskaubandusega kui ka neile, kes alles alustavad selle valdkonnaga. Põhiesinejad on oma valdkonna spetsialistid EASist, KredEx-ist, SEB Pangast. Neid toetavad ettekannete ja praktiliste näidetega kaubavahetusest kolmandate riikidega ja ettevõtete partnerotsingu erinevatest võimalustest Eesti Kaubandus-Tööstuskoda spetsialistid.

Seminari ajakava ja käsitletavat teemasid

10.00–10.30	Euroopa Liidu ettevõtete kaubavahetus kolmandate riikidega Lidia Friedenthal (Eesti Kaubandus-Tööstuskoda teenuste osakonna väliskaubanduse vanemnõunik)
10.30–12.00	EAS eksporditoetused Mihkel Pukk (EASI ekspordidivisjon vanemkonsultant)
12.00–12.30	Kohvipaus
12.30–13.15	KredEx'i väliskaubanduse tugimeetmed Lehar Kütt (KredEx'i ettevõtlus- ja ekspordidivisjoni juht)
13.15–14.00	Väliskaubanduse rahastamise võimalused SEB Panga näitel Sven Kööp (SEB väliskaubanduse finantseerimise osakonna juhataja)
14.00–14.30	Praktilised partnerotsinguteenused läbi Kaubanduskoja juures asuva Enterprise Europe Network'i Lea Aasamaa (EEN koordinaator)

Osalemine on tasuta, kuid nõuab kindlasti eelregistreerumist!

Tallinna Ettevõtlusamet

Ole ettevõtlik!

Lisainfo ja registreerimine:

MARJU MÄNNIK • Tel: 604 0079 • E-post: marju.mannik@koda.ee

Messikoolitus:

„Tulemuslik messiturundus – töö enne messi, messi ajal ja pärast messi!”

Seminarid toimuvad:

- **13. oktoobril kell 9.00–17.00 Tallinnas**
Eesti Kaubandus-Tööstuskogas, Toom-Kooli 17 (vene keeles)
- **1. detsembril kell 9.00–17.00 Tartus**
Raadimõisa hotellis, Mõisavärava 1 (eesti keeles)
- **2. detsembril kell 9.00–17.00 Tallinnas**
Eesti Kaubandus-Tööstuskogas, Toom-Kooli 17 (eesti keeles)

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda korraldab koolituse koostöös Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusega. Koolituste korraldamist rahastab EASi Teadmiste ja oskuste arenguprogrammi raames Euroopa Sotsiaalfond.

Tooteid ja teenuseid ning nende omadusi peab klientidele järjest rohkem ja täpsemalt selgitama, kuna valik, mis turule jõuab, on väga mitmekesine ja muudab otsuse langetamise kliendile raskeks. Üha tiheneva konkurentsi tingimustes hakkavad äris järjest enam tähtsust omama isiklikud suhted. Ja nende arendamiseks pole paremat kohta, kui messid või näitused, kus on võimalik suhelda ja otsest kontakti saavutada potentsiaalse või ammuse äripartneriga. Et messil osalemine oleks edukas, vastaks ettevõtte ootustele ja tagaks tehtava investeringu tasuvuse, tuleb kindlasti pikalt ja põhjalikult planeerida messil osalemist, realiseerida messil püstitatud eesmärgid ning teha sihikindlalt järeltööd saadud kontaktidega pärast messi. Antud koolituse käigus antakse põhjalik ülevaade kõikidest etappidest ning jagatakse kasulikke näpunäiteid.

Seminari teemad:

- Konkurentsieelis, sihtturg, messi valik
- Messi ettevalmistus: eesmärgid, messiboksi planeerimine, meeskond, eelarve, logistika, ühisstendid, kliendisuhed, messiturundus
- Messiboksis: messiboksis osalemine, töökorraldus, suhtlemine
- Järeltöö pärast messi: tulemuste analüüs, edasised sammud

Messikoolitused viib läbi Jakob Saks, kes on pikaajalise praktilise kogemusega eksportöör, tunnustatud koolitaja ja konsultant. Viimase 6 aasta jooksul on ta organiseerinud erinevatele ettevõtjatele messistende 2-4 rahvusvahelisel messil aastas (sh Aasia, Euroopa, Põhja-Ameerika). Tal on 11 aastat ekspordijuhtimise kogemust (sh 5 aastat väljaspool Eestit töötades) ning magistrakraad Copenhagen Business School'ist.

Koolituse osalustasu on 300 krooni (hind sisaldab käibemaksu).

Lisainfo ja registreerimine:

LIIS LEHESALU • Tel: 604 0081 • E-post: liis@koda.ee

Seminar

„Muudatused ehitusseaduses”

29. septembril kell 10.00–14.00 Kaubanduskojas

Eesmärgiks on tutvustada ehitusseaduse muudatusi, mis täpsustavad ehitustegevust reguleerivate kohaliku omavalitsuse poolt väljastatavate dokumentide (kirjalik nõusolek, ehitusluba ja kasutusluba) andmeid ja väljastamise korda, sätestavad mitmed ehitise rajamise ja kasutamisega seonduvad nõuded ja tingimused, samuti täiendavad hoone energiatõhususega seotud regulatsioone.

Koolitusele on oodatud ehitus- ning ehitusega seotud ettevõtjad, projektijuhid, ehitusjärelvalve spetsialistid, juristid, KOV ehitusnõunikud, vallavanemad, vallaarhitektid, hanke-spetsialistid ning teised ehitustega seotud spetsialistid.

Lektor on **Helje Johansoo**, Eesti Ehitusettevõtjate Liidu õigusnõunik.

Käsitletavad teemad:

- Mõistete täpsustused: ehitise, ehitamine jt
- Väikeehitise mõiste ja nõuded – täpsustused ja muudatused
- Nõuded ehitisele
- Energiatõhususe miinimumnõuete rakendamine
- Ehitusluba, väljastamisest keeldumine
- Nõuded ehitamisele
- Ehitusettevõtjate pädevus ja registreering
- Vastutav spetsialist
- Ehitamise tehnilised dokumendid, säilitamise aeg
- Ehitise kasutusluba
- Omanikujärelevalve
- Ettevõtjate kohustused ja õigused
- Ehitusjärelvalve ja riiklik järelevalve
- Vastutus ehitusseaduse rikkumise eest

Seminari osalustasu on Kaubanduskoja liikmetele 600 krooni, mitteliikmetele 1200 krooni (hindadele lisandub käibemaks). Hinnas sisalduvad materjalid ning lõuna ja kohvipausid.

Lisainfo ja registreerimine:

TOOMAS HANSSON

Tel: 744 2196 • E-post: toomas@koda.ee

Seminar

„Uuest töölepinguseadusest raamatupidajatele”

30. oktoobril Kaubanduskojas

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja Tartu esindus korraldab 6. oktoobril kell 10.30–14.30 Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17) seminari uuest töölepinguseadusest, mis on suunatud raamatupidajatele. Lektor on Regina Valge Baker Tilly Baltics OÜst.

Seminari teemad

- Töötasu: uus keskmise töötasu arvutamise kord; töötasult maksavad maksud ja maksed ning nende korrektne kajastamine töölepingus; töötaja ja tööandja vastutus maksukohustuste täitmata jätmise korral.
- Uus haigushüvitiste maksmise kord.
- Muudatused kogumispensioni regulatsioonis.
- Uut töölähetuste valdkonnas.
- Töö ja puhkus: puhkuserahade arvestus; uus õppepuhkuste regulatsioon; töö ja puhkuse ühildamine; muud puhkused (rasedus- ja sünnituspuhkus, lapsehoolduspuhkus, täiendav puhkus jmt).
- Ülevaade uuemast kohtupraktikast.

Osalustasu on liikmetele 600 krooni, mitteliikmetele 1200 krooni (hindadele lisandub käibemaks). Hinnas sisalduvad materjalid, lõuna ja kohvipausid.

Lisainfo ja registreerimine:
TOOMAS HANSSON

Tel: 744 2196

E-post: toomas@koda.ee

Soome äripartnerina – mina Sulle, Sina mulle

15. oktoobril Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)

15. oktoobril toimub Kaubanduskojas juba viiendat korda seminar Soome äripartnerina. Seminari moderaator on Valdar Liive, EAS Helsingi esindaja.

12.30–13.15	Registreerimine, kohv
13.15–13.20	Seminari avamine – Siim Raie, Kaubanduskoja peadirektor
13.20–13.30	Soome Vabariigi suursaadiku tervitus – Jaakko Kalela, Soome Vabariigi suursaadik Eestis
13.30–13.50	Saatkonna kaudu Soome klientideni – Kristi Karelsohn, Eesti Suursaatkond Helsingis
13.50–14.25	Ühiselt uutele turgudele – Heiki Pant ja Marja-Liisa Kruusimäe, EAS ning Mikael Orkomies, Excedea
14.25–14.50	Helsinki Exhibition and Convention Centre – Highlights in 2010 – Jussi Kivikari, The Finnish Fair Corporation (ettekanne on ingliskeelne)
14.50–15.20	Kohvipaus
15.20–15.50	Ettevõtte Soome? Kust saada nõu ja abi ettevõtte rajamisel Soome? – Toivo Utso, YritysHelsinki
15.50–16.15	Juriidilisi näpunäiteid Soome turule sisenemiseks – Kalle Pedak, Advokaadibüroo Hedman Partners
16.15–16.40	See tundub ja tundmatu soomlane ehk kuidas naabritega hakkama saada – Kaja Saksakulm Tampere, Jyväskylä Ülikool
16.40–17.10	Kas üksi või kahekümnekesi, kogemusi Soome Elamumessilt – Henri Enniste, Seve Ehitus
17.10–17.20	Kokkuvõtted ja seminari lõpetamine
17.30–19.00	Vastuvõtt Soome suursaatkonnas, Kohtu 4, Tallinn

Täpsema informatsiooni programmi kohta leiate Kaubanduskoja veebilehelt: www.koda.ee sündmuste kalendrist. Osavõtutasu Kaubanduskoja liikmetele 300 krooni, mitteliikmetele 450 krooni (hindadele lisandub käibemaks). NB! Registreerimine kuni 12. oktoobrini või kohtade lõppemiseni.

Lisainfo ja registreerimine: EVA MARAN • Tel: 5645 1639 • E-post: eva@koda.ee

Venekeelne seminar Jõhvis ja Narvas

„Uus Töölepinguseadus – lühidalt olulisest”

1. oktoobril Kaubanduskoja Jõhvi esinduses (Pargi 27)

2. oktoobril Narvas (Kerese 20)

Seminarid toimuvad mõlemas kohas kell 12.00–17.00. Lektor on dr Angela Melikhova, ECOMEN ülikooli prorektor, dotsent, õigus- ja raamatupidamisbüroo ABConsult jurist.

Seminari teemad:

- Eesti tööseadusandlus: seisund ja arenduse perspektiivid. Olulisemate uuenduste ülevaade.
- Uue Töölepinguseaduse siht ja ideoloogia.
- Tsiviil- ja tööõiguse korrelatsioon töösuhete reguleerimisel – uus lähenemine.
- Tööleping ja käsundusleping: sarnasused ja erinevused.
- Tähtajalise ja tähtajatu töölepingute sõlmimine.
- Alaealistega töölepingu sõlmimise eripära.
- Uuendused töölepingu sisu osas.
- Tööandja ja töötaja õigused ja kohustused.
- Töötasustamise süsteemi muutmine.
- Seaduse uuendused töö- ja puhkeaja osas.
- Töötaja varaline vastutus.
- Töölepingust ülesütlemine, teatamistähtjad.

Osavõtutasu Kaubanduskoja liikmetele 450 krooni, mitteliikmetele 900 krooni (hindadele lisandub käibemaks). Hinnas sisalduvad teabematerjalid ja kohvipausid.

Lisainfo ja registreerimine:

MARGUS ILMJÄRV

Tel: 337 4950 • E-post: margus@koda.ee

Venekeelne seminar

„Olulisemad muudatused uues töölepinguseaduses”

30. septembril Kaubanduskojas

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda korraldab kolmapäeval, 30. septembril kell 10.00–14.00 Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) ettevõtte juhtidele, personalitöötajatele, juristidele ja kõigile teistele huvilistele seminari olulisematest muudatustest uues töölepinguseaduses.

Seminari eesmärk on anda ülevaade uue töölepinguseaduse vastuvõtmise vajadusest, samuti sellest, mida tõi uus seadus endaga kaasa tööandjatele ja töötajatele. Seminar toimub vene keeles. Lektor on **Niina Siitam** (Tööinspeksiooni töösuhete osakonna juhataja).

Käsitletavad teemad:

- töölepingu tingimused;
- kirjalik informatsioon töötingimuste kohta;
- täiendavad kokkulepped;
- palk ja muud lisahüved;
- tööaeg, öötöö piirangud;
- puhkeajad tööl igapäevaselt ja iganädalaselt;
- puhkus ja välja võtmata jäänud puhkus;
- töölepingu ülesütlemise tingimused, vaidlustamine ja kompensatsioon.

Osalemistasu Kaubanduskoja liikmetele on 700 krooni ja mitteliikmetele 1400 krooni (hindadele lisandub käibemaks). Hinnas sisalduvad teabematerjalid ning lõuna ja kohvipausid.

Lisainfo ja registreerimine:

KATI KRASS

Tel: 443 0989

E-post: kati@koda.ee

Tasuta ID-kaardi koolitused

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja projekti „Mentoripõhine e-õpe” raames viib BCS Koolitus alates juunikuust läbi tasuta koolitused kõigile ettevõtlikele inimestele. Koolitus annab praktilised oskused e-keskkonnas olevate teenuste turvaliseks kasutamiseks ja ID-kaardiga või Mobiili-IDga digiallkirjastamiseks.

Koolituse õppevorm on mentoripõhine e-õpe. Koolitusklassis on kohal mentor-koolitaja, kes abistab küsimuste tekkimise korral. E-õppematerjal sisaldab videoklippe, teste ja praktilisi harjutusi ning on nii eesti- kui venekeelne. Mobiilne arvutiklass tuuakse Teie ettevõttesse kokkulepitud ajal kohale, kui teil on vähemalt 40 inimest, kes soovivad läbida ID-kaardi koolituse. Koolitus võtab aega 2–4 akadeemilist tundi ja igaüks saab valida endale sobiva tempo. Ka üksikute soovijatel palume oma soovist teada anda.

NB! Selleks, et koolituse käigus saaks praktiliselt läbi teha digiallkirjastamise, tuleb koolitusele kindlasti kaasa võtta ID-kaart või Mobiili-ID koos pin1 ja pin2-ga.

Koolitusele registreerumine toimub läbi ettevõtte kontaktisiku. Registreerimiseks saatke kiri e-postiaadressile ekoolitus@bcs.ee.

Vali sobiv kuupäev ja pane ennast kirja!

Piret Salmistu
Kaubanduskoja turundusdirektor
E-post: piret@koda.ee • Tel: 604 0060

Piret Elm
BCS Koolituse projektijuht/õpetaja
E-post: piret.elm@bcs.ee • Tel: 699 8155

Europa Liit
Euroopa
Registreerimisfond

Eesti Lühivõtte

Kutsume taas osalema Elmia allhankemessil! 10.–13. novembril Jönköpingis, Rootsis

Allhankemess Elmia Subcontractor (www.elmia.se/subcontractor) on Põhja-Euroopa suurim omalaadne mess, mis hõlmab masina-, metalli-, plastmassitööstust, elektroonikat jpm. Sellel aastal osalevad Eesti ettevõtjad messil ühisstendiga juba üheteistkümnendat korda.

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda organiseerib ühisstendi B-hallis stendil B03:18, mille suuruseks on 73,5 m². Koostöös oma pikaajaliste partneritega pakume kompaktselt paketti, et ettevõtjal oleks võimalikult mugav ja soodne messil osaleda.

2009. aastal messil osalemise tingimused:

- esialgne hind 40 000 krooni, lisanduvad reisikulud;
- osaleja ei tohi olla maksuvõlglane või maksuvõlg peab olema ajatatud.

visioner
blir
verklighet

**Elmia
Subcontractor**
NORRA EUROPAS LEDANDE UNDERLEVERANTÖRSMÄSSA

Lisainfo ja registreerimine:
EVA MARAN
Tel: 5645 1639 • E-post: eva@koda.ee

Seminar

„Maksumuudatused, aktuaalteemad ja uuemad kohtulahendid”

28. septembril Kaubanduskojas

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda korraldab esmaspäeval, 28. septembril 2009 kell 10.00–15.30 Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) seminari ettevõtete juhtidele, finantstöötajatele ja raamatupidajatele.

Seminaril esinevad KPMG Baltics AS maksunõustajad **Aidi Kallavus**, **Merike Oja** ja **Erle Laasberg**.

Viimasel ajal on toimunud palju avalikke diskussioone maksumuudatuste teemadel. Mitmed ideed on võtnud juba ka konkreetsema vormi ning jõudnud seadustesse kirja. Samuti on tulnud mitmeid huvitavaid uusi kohtukaasuseid. Muutunud majandusolud on seega viinud meid muudatuste keerisesse. Seminari käigus anname ülevaate aktuaalküsimustest, mis on esile kerkinud.

Seminari teemad:

- Erisoodustused
- Nõuetest loobumine, kuluhüvitised ja kahjuhüvitised
- Müügikampaaniate maksustamine, sh allahindluste pakkumine
- Uuemad kohtulahendid maksuvaldkonnas
- 2009. aastal jõustunud maksumuudatuste mõju tehingute tegemisel
- 2010. aastaks kavandatavad käibemaksuseaduse muudatused

Seminari osalemistasu on Kaubanduskoja liikmetele 850 krooni ja mitteliikmetele 1700 krooni (hindadele lisandub käibemaks). Hinnas sisalduvad teabematerjalid, lõuna ja kohvipaus.

Lisainfo ja registreerimine:

KATI KRASS

Tel: 443 0989 • E-post: kati@koda.ee

Seminar „Tark maksumaksja”

7. oktoobril Kaubanduskojas

Seminar toimub koostöös Advokaadibürooga Luiga Mody Hääl Borenius, lektoriteks on juhtivpartner **Marti Hääl** ja advokaat **Egon Talur**. Osalustasu on liikmetele 600 krooni, mitteliikmetele 1200 krooni (lisandub käibemaks). Hinnas sisalduvad koolitusmaterjalid ning lõuna ja kohvipausid.

Ajakava:

10.00–10.30	Kogunemine ja kohv
10.30–12.00	Lubatud maksude planeerimine ja keelatud maksudest kõrvalehoidumine ■ Aktuaalsed majandusliku tõlgendamise põhimõtted: üldistavalt maksudest kõrvalehoidumisega seotud uuemast kohtupraktikast; maksudest kõrvalehoidumise ja maksude planeerimise eristamisest; näilike tehingute maksustamisest. ■ Kõrgema riskiga tehingud: mitterahaline sissemakse äriühingu kapitali; väärt-paberite ja kinnisasjade müük; töötasu ja dividendi eristamise vajadusest ja võimalikkusest; juhatuse liikme tasu ja juhtimisteenuste lepingud, töötajate motiveerimine optioonidega.
12.00–12.30	Lõuna
12.30–14.00	Maksukontroll ja selle edukas läbimine ■ Maksukontrolli läbiviimine: maksude kontrollimise etapid – kontrolli alustamine ja selleks valmistumine, infovahetus, kontrolli lõpetamine, vastuväidete esitamine ning maksukohustuslase võimalused igas etapis aktiivselt osaleda. ■ Menetlusosaliste õigused ja kohustused maksukontrolli läbiviimisel: õiguste kasutamine ja kohustuste täitmine kui võimalus kontrolli kulgu ja tulemust hiljem mõjutada; praktilised näited enda huvide kahjustamise võimalikkusest. ■ Menetlustes osalemine muudel juhtudel ning võimalikud kaasnevad ohud maksukohustuslasele.
14.00	Seminari lõpetamine, küsimused

Lisainfo ja registreerimine: **TOOMAS HANSSON** • Tel: 744 2196 • E-post: toomas@koda.ee

Töötukassa teabepäev tööandjatele

29. septembril Jõgeva Kultuurikeskuses

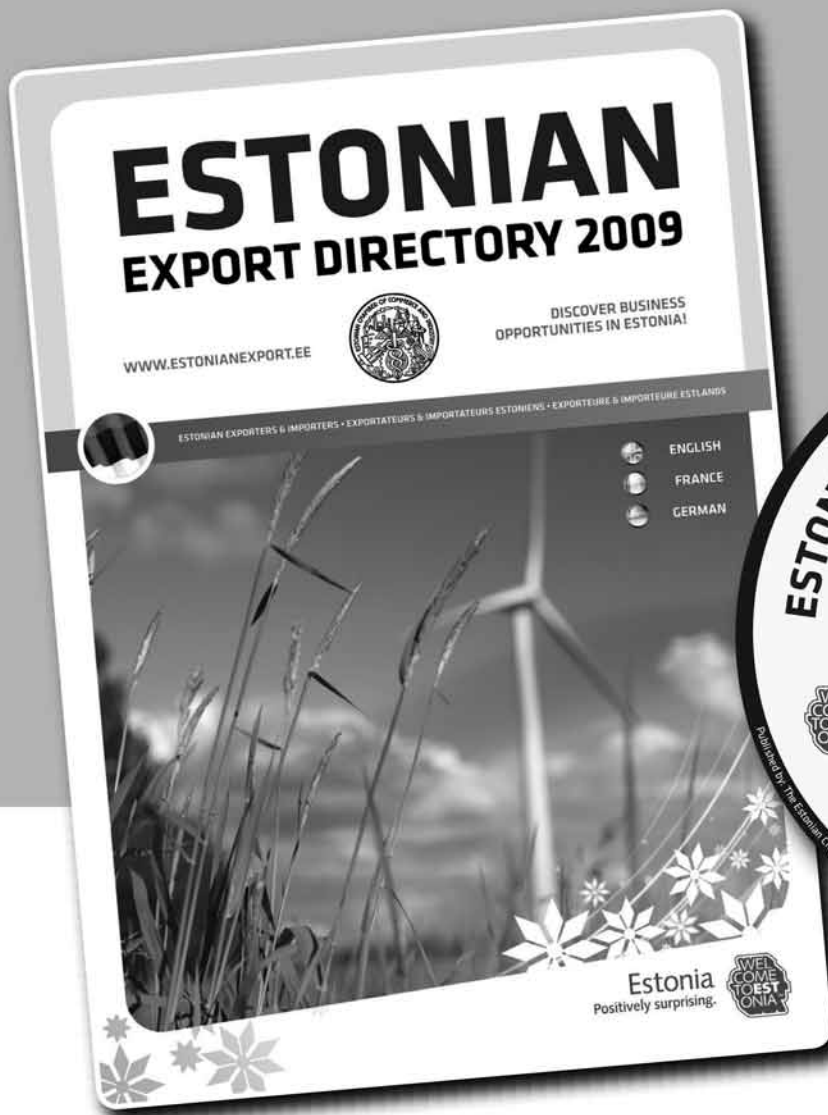
Töötukassa viib Jõgevamaa tööandjatele Jõgeva Kultuurikeskuses (Aia 6, Jõgeva) läbi teabepäeva, et tutvustada oma võimalusi tööandjate toetamiseks. Samuti leiab käsitlet töölepingute kollektiivset ülesütlemit ja Töölepinguseadust puudutav. Palume seminarile registreerida 25. septembriks!

Päevakava

11.00	Eesti Töötukassa eesmärgid, tööjõuturg Jõgevamaal – Liina Vösaste, Jõgevamaa osakonna juhataja
11.30	Tööturuteenused tööandjatele – Küllike Roosipõld, tööandjate teenusekonsultant
12.15	Kohvipaus
12.30	Koondamistele reageerimine – Reet Treial, koondamistele reageerimise meeskonna juht
12.50	Töölepinguseadus – Tööinspektsiooni tööspektor-jurist

Lisainfo ja registreerimine:

KÜLLIKE ROOSIPÕLD • Tel: 772 2450 • E-post: kyllike.roosipold@tootukassa.ee

ESTONIAN EXPORT DIRECTORY

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda on juba 14 korda välja andnud praktilist ja kasulikku raamatut „Estonian Export Directory”.

See on ettevõtjate töövahend, mis aitab Eesti firmadel oma kaupu ja teenuseid välisriikidele viia ja mujalt maailmast partnereid leida. Mahukas väljaanne võimaldab tutvustada Eestit mujal maailmas, sest lisaks ettevõtete kataloogile sisaldab „Estonian Export Directory” ka üldinfot Eesti majanduse kohta, statistikat ning kasulikku materjali neile, kes soovivad Eestis ettevõtlust alustada. Kogu see teave on raamatus nii inglise, saksa kui ka prantsuse keeles. Väljaanne on saadaval ka CD-l ja internetis www.estonianexport.ee. Nii raamat kui ka CD on saadaval tasuta Kaubanduskojas.

Kasuta võimalust leida uusi turge, kontakte ja partnereid ning avalda väljaandes oma ettevõtte andmed!

UUDIS 2010 AASTAL!

Estfilm Production koostöös Kaubanduskoja ja Infoatlasega pakub võimalust lisada Teie firmat tutvustav mainefilm „Estonian Export Directory 2010” CD-plaadile ja netilehele www.estonianexport.ee.

2010. aasta väljaande koostamist viiakse läbi 2009.a septembrist detsembrini.

Küsi infot reklaami ja andmete avaldamise kohta Kaubanduskoja koostööpartnerilt:

Infoatlas AS – kontakttelefon: 626 6988

Lisainfo väljaande kohta: **Piret Salmistu**

Tel: 604 0060 • E-post: piret@koda.ee

Nüüd on Teil võimalus leida koostööpartnereid ning uusi kliente teiste Eesti Kaubandus-Tööstuskoja liikmete hulgast, samuti saate soovi korral teha liikmesettevõtetele oma toodete või teenuste sooduspakkumisi. Huvi korral palun saatke oma koostöösoov või sooduspakkumine e-postiaadressile kadri@koda.ee. Koostöösoov või sooduspakkumine peab sisaldama järgmisi andmeid: sooduspakkumist/koostöösoovi, tegevusvaldkonda, firma nime, kontaktandmeid, aadressi, telefoninumbrit, e-postiaadressi, kontaktisiku andmeid ning pakkumise kehtivusaega. Sooduspakkumise tingimuseks on selle kehtimine kõigile Kaubanduskoja liikmetele. NB! Avaldame ainult Eesti Kaubandus-Tööstuskoja liikmete pakkumisi. Lugege koostööpakkumisi nüüd ka Kaubanduskoja veebilehel Teenused – Koostööpakkumised ja info – Liikmelt liikmele aadressil <http://www.koda.ee/?id=46026>.

Lisainfo: KADRI LIIMAL • Tel: 523 6146 • E-post: kadri@koda.ee

AS AIROT

Esinduskaupluses Šveitsi Kell (Šveitsi Maja Roosikrantsi 11, Tallinn) on müügil tuntud šveitsi firmade kellad – Omega, Longines, Rado, Hamilton ja Tissot. Samas lai valik pärleid ja juveelitooteid. Eesti Kaubandus-Tööstuskoja liikmetele soodushinnad -15%. Märkusõna: „Koda”. Kauplus on avatud esmaspäevast reedeni, kell 10.00–18.00.

Lisainfo:

E-post: svheitsikell@hotmail.ee • airot@airot.ee
Tel: 631 3099
www.airot.ee

ADVOKAADIBÜROO RAUDSEPP & CO

Advokaadibüroo Raudsepp & Co on tsiviil- ja haldusõiguse valdkonnas õigusteenust osutav ettevõtte. Pakume oma klientidele kvaliteetset, asjatundlikku ja komplektset õigusteenust, mis hõlmab nii nõustamist ettevõtete igapäevase tegevusega seotud küsimustes (äriõigus, lepinguõigus), vajalike õigusdokumentide koostamist kui ka esindamist õiguslike probleemidega seotud läbirääkimistes, kohtu- ja vahekohtumenetluses ning suhtlemist riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutustega erinevate haldusõiguslike teemadega seonduvalt (sh esindusvaide- ja halduskohtumenetluses). Osutame teenust nii äriühingutele kui ka eraisikutele. Advokaadibüroo Raudsepp & Co pakub kõigile Eesti Kaubandus-Tööstuskoja liikmetele õigusteenust järgmistel soodustingimustel: teenuste osutamisel 20% allahindlust tavahinnast; püsi-teenuse lepingu sõlmimisel kolmel esimesel kuul 1 tunni ulatuses tasuta õigusteenust. Käesolev pakkumine kehtib 31. oktoobrini. Teenuse saamiseks palume saata e-kiri aadressil info@raudsepp.ee (märkusõnaks „Koja sooduspakkumine”), vastame hiljemalt kahe tööpäeva jooksul.

Lisainfo:

Tel: 611 6270
www.raudsepp.ee

VSV BALTIC CONNECTION OÜ

Ilus kingitus eesti kunstivaramust! Eesti 20. sajandi tuntuim ja silmapaistvaim graafik on Eduard Wiiralt. Viibides neliteist aastat eemal kodumaast, tegi Eduard Wiiralt endale ja Eestile nime rahvusvahelises graafikas. Wiiralti töödel on omalaadne aura, mille annab elu- ja kunstikogemustest küllastunud vaimne tagamaa. Meil on võimalus välja pakkuda koostöös Eesti Kunstimuuseumiga Wiiralti reprodid ehtsast portselanist tassidel kenas kinkekarbis. Kokku on valikus neli erinevat teost („Lapsed”, „Lamav tiiger”, „Bajadeerid”, „Absindijoojad”). Wiiralti reprodega portselantassid kinkekarbis on igati meeldejääv kingitus ja samas ka osake Eestit tutvustavast kunstist. Idamaa kalendri kohaselt on järgmine aasta saabumas tiigri aasta. Wiiralti „Lamav tiiger” on igati tähenduslik ning ilus kingitus, millega saab üllatada kõige tore-damal moel. Võtke kindlasti ühendust ja toetame koos eesti kunsti!

Lisainfo:

VSV Baltic Connection OÜ
Paadi 14a–49, Tallinn 10151
Keyt Väliste
Tel: 661 6920
E-post: keyt@vsvbc.eu

ABIPRINT OÜ

Lugupeetud firmajuht! Olete te kokku lugenud, kui palju teie firma aastas erinevate materjalide printimisele kulutab? Seda summat on võimalik vähendada, ilma et see kvaliteeti kuigivõrd mõjutaks. Abiprint OÜ pakub Kaubanduskoja liikmetele allahindlust -44% printerikassettide täitmisele ja laiaformaadilise väljatrükile.

Pakkumine kehtib kuni 31.11.2009. Lisaks sellele pakume kõigile uutele klientidele tulevikus 12% püsisoodustust. Meie firma loosungiks ja juhtmõtteks on maksimaalne kvaliteet. Praegu kasutab meie teenuseid üle 500 Eesti, Läti ja Soome juriidilise isiku. Aitame Teil rõõmuga trükikulusid vähendada ja oleme valmis tegema Teile personaalse pakkumise.

Lisainfo:

Jevgeni Nemeržitski
Tel: 676 6466 • 5551 9767
E-post: jevgeni@abiprint.ee
www.abiprint.ee

KARELL ARSTIKESKUS

Karell Arstikeskus on Eesti üks suuremaid haiglaväliseid tervishoiuteenuseid osutavaid eraettevõtteid. Arstikeskus on keskendunud eriarstiabi ning töötervishoiu teenuste osutamisele, kuid pakume ka üldarstiabi-, manuaalmeditsiini- ja diagnostikateenuseid. Töötervishoid on teenus, mida pakume meie arstikeskustes Tallinnas ja Tartus. Anname kõigile Eesti Kaubandus-Tööstuskoja liikmetele võimaluse kontrollida oma tervislikku seisundit ja selle raames läbida ühtlasi ka Eesti Vabariigi seadustega ettevõtetele kohustuslikuks muudetud töötajate tervisekontrolli. Aitame ka läbi viia töökeskkonna riskianalüüsi, mõõdistamisi ja koolitusi. Kõigile Eesti Kaubandus-Tööstuskoja liikmetele pakume: töötervishoiu teenust soodushinnaga -20%; gripivastane vaktsineerimine -10%. Pakkumine kehtib kuni 31.12.2009. Teie ettevõttele sobivat pakkumist küsige e-postiaadressil myyk@karell.ee juba täna.

Lisainfo:

Maiu Helmeste
Tel: 534 13 398
E-post: myyk@karell.ee
www.karell.ee

Riigihanketeated:

Soome

- Ostetakse satelliitsidega seotud seadmeid. Pakkumiste esitamise tähtaeg 30.9.2009. Kood 2539
- Ostetakse kruusa, liiva, purustatud kivi ja kiltustikku (Espoo piirkond). Pakkumiste esitamise tähtaeg 14.10.2009. Kood 2540
- Ostetakse kruusa, liiva, purustatud kivi ja kiltustikku (Rauma piirkond). Pakkumiste esitamise tähtaeg 30.10.2009. Kood 2541
- Ostetakse karastusjooke. Pakkumiste esitamise tähtaeg 19.10.2009 Kood 2542
- Ostetakse toiduaineid (piima-, liha- ja kalatooteid). Pakkumiste esitamise tähtaeg 23.10.2009. Kood 2543
- Ostetakse optikainstrumente. Pakkumiste esitamise tähtaeg 16.10.2009. Kood 2544
- Ostetakse mitmesuguseid toiduaineid ja mitteamalaseid jooke. Pakkumiste esitamise tähtaeg 15.10.2009. Kood 2545

- Ostetakse ravimeid. Pakkumiste esitamise tähtaeg 13.10.2009. Kood 2546

Rootsi

- Otsitakse katuse- ja muude eriehitustööde teostajat. Pakkumiste esitamise tähtaeg 19.10.2009. Kood 2547
- Ostetakse nõudepesuvahendeid, pesuaineid. Pakkumiste esitamise tähtaeg 23.10.2009. Kood 2548
- Ostetakse prügikaste, vaagnaid, jäätmetrumleid. Pakkumiste esitamise tähtaeg 2.11.2009. Kood 2549
- Ostetakse köögitarbeid (erinevad nõud, söögiriistad, restoranisüstus, kodumasinad). Pakkumiste esitamise tähtaeg 20.10.2009. Kood 2550
- Ostetakse mänguasju, jalgrattaid, lapsevankreid. Pakkumiste esitamise tähtaeg 28.10.2009. Kood 2551

Leedu

- Ostetakse kütust. Pakkumiste esitamise tähtaeg 30.10.2009. Kood 2553

NATO

- Uurimiskaatri hange [Rigid Hull Inflatable Boat (RHIB) Survey Vessel]. Tähtaeg hankel osalemiseks 09.10.2009.

Vaata kõiki kehtivad hanketeateid meie veebilehelt www.koda.ee ▶ teenused ▶ valik riigihanketeateid.

Täpsem info:

LEA AASAMAA

Tel: 604 0090

E-post: lea@koda.ee

Koostööpakkumised:

- **2009-09-07-010**
Tuletõrjesüsteemide planeerimisele ja installimisele spetsialiseerunud Poola ettevõtte pakub allhanketeenuseid.
- **2009-09-04-007**
Linasest ja puuvillasest materjalist kinke- ja poekotte, voodipesu ning köögitekstiili tootev Läti ettevõtte otsib vahendajat ja pakub allhanketeenust.
- **2009-09-03-010**
Raamatupidamisteenuste, maksu- ja EL projektide raporteerimise konsultatsioonide ning tööjõu värbamisega tegelev Poola ettevõtte pakub oma teenuseid ettevõtetele, kes soovivad alustada oma äritegevust Poolas.
- **2009-09-14-001**
Iisraeli metallelementide tootja (poldid, seibid, kruvid, kinnitid jm) pakub oma toodangut elektronika tootmisega tegelevatele ettevõtetele.
- **2009-09-14-002**
Ukraina allergiavastaste ravimite tootja otsib koostöövõimalust.
- **2009-08-31-022**
Saksa plastikdetailide tootja (toodeteks on kosmeetika, ravimi- ja ortopeediliste vahendite pakendid) on huvitatud ühistegevusest, vastastikusest tootmisalasest koostööst ja alltoövõtust.
- **2009-08-29-005**
Ungari metalliettevõtte (terastooted nii seeriatootmises kui eritellimused) pakub vahendusteenust, transpordi- ning koostöövõimalust.
- **2009-08-28-004**
Aasiast (peamiselt Indiast ja Taist) käsitööna valminud paber- ja nahktooteid (käsitööpaber, nahkmärkmikud, -albumid) tarniv Poola firma otsib vahendajat.

Vaata lisainfot Kaubanduskoja tasuta partnerotsinguteenustest ja koostööpakkumiste loetelu veebilehelt www.koda.ee ▶ teenused ▶ koostööpakkumised ja info-teenused (ülevaade partnerotsinguteenustest) ▶ viimased koostööpakkumised (loetelu pakkumistest).

Täpsem info:

ANNIKA METSALA

Tel: 604 0091

E-post: annikam@koda.ee

Ida-Virumaa	TÖNU TOURS OÜ	5662 4522		Haljastusteenused.
Lääne-Virumaa	UHTNA PUIT OÜ	528 8224	www.uhtnapuit.ee	Puidu saagimine, hõveldamine ja immutamine. Mootorsõidukite hulgi- ja jaemüük.
Läänemaa	RAIT KIKAS FIE	5332 1480		Elektriseadmete ehitus, projekteerimine, -nõustamine, haldusteenindus. Raamatupidamisteenus, puhastusteenindus.
Tallinn ja Harjumaa	A.W.S. OÜ	5692 9003	www.aws.ee	Keevitus ja remonditööd, tööjõuret.
	ALFACAP GRUPP OÜ	503 9347	www.alfacap.ee	Tootmis- ja kvaliteedi järelevalve, projektijuhtimine, kvaliteedijuhtimine, konsultatsiooniteenus.
	ALFAHAUS OÜ	555 12679	www.alfahaus.ee	Vundamendi ja betoonitööd, müüritööd.
	AVENA TERVIS OÜ	5661 0265	www.tervetoit.ee	Toitlustus, catering, ürituste korraldamine, foto ja videoteenus.
	BALTIMIR OÜ	670 0613	www.baltimir.ee	Santehnilised tööd. Tööjõuret.
	BUYEST OÜ	516 1909		Toiduainete hulgemüük.
	EUROPPLY OÜ	631 1551	www.europplywood.com	Vineeri ja puitplaatide import ja eksport.
	HYRLES OÜ	655 7315	www.hyrles.ee	Metalldetailide tootmine.
	IDEAALKODU AS	683 8301	www.ideaalkodu.ee	Üldehitus, katuseehitus, santehnika, fasaadid, logistika, laoteenus, transporditeenus.
	INTERACT PROJEKTID & KOOLITUS OÜ	619 1370	www.interact.ee	Äri- ja muu juhtimisalane nõustamine.
	KLARBERG OÜ	633 4882		Metalli ost-müük.
	MK PARTNERS OÜ	653 5111	www.heelys.ee www.mkpartners.ee	Rullikossude ehk <i>heelyste</i> jae- ja hulgemüük, laste- ja noorteriiete müük.
	QFMEAT OÜ	517 6649	www.qfmet.com	Mitmesuguste erinevate kaupade vahendamine.
	SKULPTUURISTUUDIO OÜ	641 1002	www.skulptuuristuudio.ee	Kunsti valmistamine ja müük, kunstikoolitustegevus.
	TOOLMARKETING OÜ	609 6436	www.toolmarketing.ee	Tööriistade ja aiakaupade hulgemüük.
T-PUHTAX OÜ	673 9330	www.t-puhtax.ee	Pesemis-, puhastus- ja poleervahendite tootmine, puhastusvahendite hulgemüük.	
Tartumaa	BALTIC LOGHOUSES OÜ	5664 1191	www.balticloghouses.ee	Palkmajade tootmine ja ehitus.
	HÄT SYSTEMS OÜ	881 0400	www.hat.ee	Majandustarkvara lahendused, programmeerimine, juurutamine, konsulteerimine, koolitamine, analüüs, müük, tugi jne. Spetsiaalprogrammide loomine Net tehnoloogia abil.
Valgamaa	EUROSAT GROUP OÜ	5698 0100	www.eurosat.ee	GPS seireteenuste arendus ja müük.

Kaubanduskoda

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda • Toom-Kooli 17, 10130 Tallinn
Tel: 604 0060 • Faks: 604 0061 • E-post: koda@koda.ee • www.koda.ee

Teenuste osakond

Tel: 604 0077 • konsultatsioon • päritolusertifikaadid • ATA-Carnet • tollikonsultatsioonid
Tel: 604 0080 • äridelegatsioonid • messid • kontaktpäevad
Tel: 604 0081 • Kölni messid • Tel: 604 0082 • Stockholmi messid
Tel: 604 0082 • koostööpakumised • raamatukogu

Poliitikakujundamise- ja õigusosakond

Tel: 604 0060 • konsultatsioon • majanduspoliitiline tegevus

Turundus- ja liikmesuhete osakond

Tel: 604 0089 • liikmeks astumine • liikmesuhted • avalikud suhted • Tel: 604 0085
Teataja toimetis • toimetaja Kadri Liimal • Tel: 523 6146 • E-post: kadri@koda.ee

Raamatupidamine

Tel: 604 0067

Kaubanduskoja Tartu esindus

Pikk tn 14, 51013 Tartu • Tel: 744 2196

Kaubanduskoja Pärnu esindus

Ringi 35, 80010 Pärnu • Tel: 443 0989

Kaubanduskoja Kuressaare esindus

Tallinna 16, 93811 Kuressaare • Tel: 452 4757

Kaubanduskoja Jõhvi esindus

Pargi 27-203, 41537 Jõhvi • Tel: 337 4950

pööre on oluline >

PÄRNU JUHTIMISKONVERENTS

- Kannapööre -

Praegune kriis on millekski hea.

Vajasime kannapööret juhtimismõtlemises juba mõnda aega ja nüüd järsku hakkas kiire

Kriis lõpeb 15. oktoobril!

15.-16. oktoober 2009

Strand SPA & Konverentsihotell • www.konverentsid.ee • 6 177 333

KPMG

AUDIT ■ TAX ■ ADVISORY

20 Baltic Computer Systems
aastat Eesti turul!

BCS KOOLITUS

BCS INFRA

Arvutikoolitused
spetsialistidele ja
kasutajatele

IT hooldus
intsidentide
lahendamisest
infohalduseni

Suurte
koolitusprojektide
juhtimine

Eksamikeskus

F-Secure
Tugikeskus

Konsultatsioon
Tehniline tugi

Mentor
e-öpe

Infoturbelahendused
IT turvaaudit

Meie partnerid: Microsoft, F-Secure, IBM, Vaata Maailma, Tiigrihüpe, Eesti Kaubandus-Tööstuskoda

Baltic Computer Systemsi sünnipäevapidustuste lõpus loosime
oma klientide vahel välja **VÄÄRT ROLLERI**.
Täpsemad loosimistingimused on kirjas meie veebis www.bcs.ee

